

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
З ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ
ПО КАФЕДРІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

Дніпро – 2024

**УДК 347
Н 15**

*Схвалено Науково-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
(протокол № 8 від 20.03.2024 р.)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Руслана МАКСАКОВА, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та трудового права Національного університету «Запорізька політехніка», доктор юридичних наук, професор;

Ольга ВОРОНОВА, завідувач кафедри цивільного, адміністративного та фінансового права Класичного приватного університету, кандидат юридичних наук, доцент.

УКЛАДАЧІ:

Володимир КИЯН, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Олександр БОНДАР, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Денис МОІСЕЄНКО, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Н 15 Киян В. Я., Бондар О. С., Моїсеєнко Д. М. Навчально-методичний посібник з підготовки та захисту курсових робіт по кафедрі цивільно-правових дисциплін. Дніпро: ДДУВС, 2024. 62 с.

Навчально-методичний посібник з підготовки та захисту курсових робіт по кафедрі цивільно-правових дисциплін, передбачений навчальним планом та призначений для здобувачів вищої освіти та викладачів юридичних закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ.....	5
1.1. Загальні вимоги до виконання курсової роботи.....	5
1.2. Підбір завдання.....	6
1.3. Підбір джерельної бази.....	6
1.4. Опрацювання навчальної та нормативної літератури.....	7
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	9
РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	15
3.1. Загальний порядок оформлення курсової роботи.....	17
3.2. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів.....	18
3.3. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	18
3.4. Порядок оформлення «Списку використаних джерел».....	19
3.5. Загальні правила оформлення додатків.....	19
3.6. Параметри та критерії оцінювання курсових робіт.....	20
РОЗДІЛ 4. ТЕМАТИКА ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА З ДИСЦИПЛІН.....	25
4.1. Орієнтовна тематика курсових робіт з цивільного права.....	25
4.2. Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни «Цивільне право України».....	30
4.3. Орієнтовна тематика курсових робіт з цивільного процесу.....	34
4.4. Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни «Цивільний процес».....	36
4.5. Орієнтовна тематика курсових робіт з дисципліни «Приватне право: практика тлумачення і застосування».....	40
4.6. Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни «Приватне право: практика тлумачення і застосування».....	43
РОЗДІЛ 5. УНІФІКОВАНІ ВИМОГИ ДО ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ ПИСЬМОВИХ КУРСОВИХ РОБІТ.....	49
Додаток 1. Заява на вибір теми.....	51
Додаток 2. Приклад оформлення титульного аркуша.....	52
Додаток 3. Приклад оформлення переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.....	53
Додаток 4. Приклад складання реферату.....	54
Додаток 5. Приклад оформлення змісту курсової роботи.....	55
Додаток 6. Правила оформлення списку використаних джерел.....	56
Додаток 7. Декларація.....	60
Додаток 8. Заява про дотримання принципів академічної доброчесності.....	61

ВСТУП

У процесі вивчення курсів «Цивільне право», «Цивільний процес» та «Приватне право: практика тлумачення і застосування» в рамках навчального плану Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, передбачено виконання та захист курсових робіт здобувачами вищої освіти. Це завдання виконується під керівництвом викладача кафедри (наукового керівника).

Глибоке розуміння цивільно-правових дисциплін вимагає важкої та направленої самостійної роботи. Здобувачам вищої освіти слід активно працювати з нормативно-правовими актами, теоретичними дослідженнями в галузі цивільної науки та здобувати практичний досвід у вирішенні цивільно-правових та цивільно-процесуальних відносин.

Курсова робота є початковим етапом організації самостійних наукових досліджень студентів вищої освіти. Це важлива форма індивідуальної роботи, свідчення про рівень професійної підготовки студента як майбутнього фахівця.

Мета виконання курсових робіт полягає в закріпленні, уточненні та узагальненні теоретичних знань, набутті навичок застосування цих знань у практичній сфері для вирішення конкретних фахових завдань. Здобувачам вищої освіти слід самостійно опрацьовувати правничу літературу, вивчати наукові праці та джерела права, а також отримувати досвід наукового дослідження, включаючи відбір, аналіз та систематизацію наукового матеріалу, формулювання висновків та створення наукового апарату.

Підготовка курсової роботи дозволяє здобувачам вищої освіти глибше вивчати окремі питання, розділи та наукові проблеми правовідносин, що становлять предмет цивільно-правових дисциплін, і отримати навички науково-дослідної роботи. Ясне усвідомлення автором поточного рівня наукових досягнень у теорії та практиці цивільно-правових відносин є передумовою для успішної підготовки курсової роботи.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

1.1. Загальні вимоги до виконання курсової роботи

Курсова робота є значущою формою самостійного та глибокого вивчення здобувачами вищої освіти матеріалу дисципліни відповідно до вказаних викладачами питань і завдань. Виконання курсових робіт є невід'ємною складовою освітнього процесу для усіх спеціальностей, які передбачають підготовку здобувачів вищої освіти в Навчально-науковому інституті права та інноваційної освіти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Це передбачає та дає можливість здобувачам вищої освіти отримати навички відбору, систематизації та творчого осмислення навчальних матеріалів, працювати зі спеціальною літературою, аналізувати документи за допомогою різних наукових методів, визначати основну інформацію та виявляти можливі проблемні аспекти в обраному матеріалі, використовувати засвоєні теоретичні положення для розв'язання практичних завдань, формулювати та логічно висловлювати свої думки, робити самостійні правильні та обґрунтовані висновки, а також чітко, ясно, логічно, системно, аргументовано та доступно викладати це письмово.

Виконання курсових робіт є однією з форм поточного контролю (перевірки й оцінки викладачами теоретичних знань здобувачів вищої освіти та їхніх практичних навичок аналізу джерельної бази з певних дисциплін).

Мета курсових робіт:

- закріплення, систематизація, та вдосконалення теоретичних знань, отриманих у результаті вивчення відповідної навчальної дисципліни;
- розвиток творчого мислення та здатність самостійно працювати з джерельною базою;
- аналіз та вивчення літературних джерел, узагальнення їх основного змісту, розширення знань з обраної теми та порівняння різних точок зору на ті самі питання;
- розвиток навичок наукового дослідження та самостійного пошуку наукових думок.

Раціонально і правильно організувати роботу, своєчасно і якісно розробити обрану тему дослідження допоможе наступний **алгоритм написання курсової роботи:**

- вибір теми курсової роботи;
- пошук і відбір джерельної бази, її вивчення;
- реєстрація теми на кафедрі цивільно-правових дисциплін;
- розроблення попереднього плану та його узгодження з керівником;
- написання розділів та підрозділів курсової роботи;
- формулювання висновків і рекомендацій, а також написання вступу;
- створення списку використаних джерел та додатків;

- літературне й технічне оформлення роботи, виправлення помилок;
- проведення рецензування та підготовка до захисту;
- захист курсового проєкту здійснюється викладачем згідно затвердженого розкладу.

Для правильного вибору теми, консультативну допомогу здобувачам вищої освіти надає науковий керівник курсової роботи.

1.2. Підбір завдання

Курсові роботи мають відповідати тематиці, розробленій та затвердженій на засіданні кафедри для певної дисципліни.

Тематика курсових робіт повинна щорічно оновлюватись або коригуватись, враховуючи накопичений на кафедрах досвід та побажання керівників курсових робіт. Вона повинна відповідати актуальним вимогам державного стандарту та враховувати перспективи розвитку законодавства.

Самостійний вибір теми курсової роботи здобувачем вищої освіти здійснюється із запропонованого переліку. Тема курсової роботи закріплюється за здобувачем вищої освіти на підставі його особистої заяви, адресованої завідувачу кафедри.

Здобувач вищої освіти має можливість самостійно пропонувати тему курсової роботи, але перед тим вона повинна бути узгоджена з науковим керівником та отримати затвердження рішенням кафедри. У разі вибору такого самостійного вибору тематика курсових робіт повторно розглядається під час засідання кафедри не пізніше ніж за два місяці до дати захисту.

При виборі теми для курсової роботи, здобувач вищої освіти повинен:

- брати до уваги власні інтереси, нахили, здібності, попередні наукові досягнення, а також враховувати характер професійної діяльності чи перспективи майбутнього працевлаштування.
- опрацювати каталоги наукової літератури, визначати доступні джерела та публікації у періодичних виданнях, аналізувати стан досліджень та законодавчого врегулювання за обраною темою.
- досліджувати прикладний аспект проблеми та вивчати наявність судової та іншої практики за темою роботи.

Перед тим як розпочати виконання курсової роботи, важливо вивчити ці методичні рекомендації з виконання робіт із конкретних дисциплін, а в разі потреби звертатися до викладача для отримання додаткових пояснень.

Роботи, які виконані з порушенням вказаного порядку чи мають однаковий зміст, не будуть зараховані.

1.3. Підбір джерельної бази

Початок роботи над цим завданням передбачає вивчення переліку джерельної бази, який міститься у робочій навчальній програмі з відповідної дисципліни та доступний на кафедрі. Наступним етапом є визначення навчальної бази, яка включає основні та додаткові джерела, а також, за

необхідності, нормативно-правову базу, необхідну для виконання курсової роботи. При цьому важливо враховувати, що законодавчі акти України піддаються змінам, тому використовувати акт, чинний на момент написання роботи.

Підбір літератури є ключовим етапом у виконанні курсової роботи, і від правильності та повноти цього вибору залежить успішність подальших етапів.

Після завершення цієї стадії рекомендується консультиватися з викладачем навчальної дисципліни для перевірки правильності вибору літератури.

1.4. Опрацювання навчальної та нормативної літератури

Найвідповідальніша стадія виконання курсових робіт, займає значну частину часу самостійної роботи здобувачів вищої освіти з поглибленого вивчення як навчальної (основної та додаткової) та нормативно-правової бази з певних курсів за визначеними питаннями та завданнями.

Сформульована тема визначає лише загальний, стратегічний напрям наукового пошуку. Однак ключовим етапом у підготовці курсової роботи є період між затвердженням теми та розробкою змістовного плану роботи. Для успішного складання останнього необхідно виявити ті аспекти теми, які є менш детально вивченими. Це досягається через попереднє ознайомлення з літературою за вибраною темою та складання бібліографічного списку.

Бібліографічний список складається зазвичай за допомогою фондів бібліотек. Серед них можна порекомендувати насамперед фонди бібліотек ДДУВС (Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ), інших бібліотек України (Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Національної Парламентської бібліотеки, Національної юридичної бібліотеки тощо).

Звертаємо увагу на те, що науково-дослідна робота в сучасних умовах суттєво полегшується завдяки можливості використання ресурсів мережі Інтернет, де майже у кожній бібліотеці є свій електронний каталог (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Електронні адреси бібліотек

Бібліотека	Сайт бібліотеки
Національна наукова бібліотека України ім. В. І. Вернадського	www.nbuv.gov.ua/
Національна юридична бібліотека	www.nbuv.gov.ua/nyub/index.html
Національна Парламентська бібліотека	www.nplu.org/
Бібліотека ДДУВС	www https://er.dduvs.in.ua/
Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека	www.zounb.zp.ua/

При створенні бібліографічного переліку слід зазначити інформацію про авторів та назви публікацій, пов'язаних із досліджуваною проблемою. Важливо включити місце видання, видавництво, рік публікації, кількість сторінок та реквізити для зберігання у бібліотеці або електронні адреси в Інтернеті. Це спростить використання матеріалів і полегшить оформлення списку використаних джерел.

Для більш ефективного і глибокого освоєння обраного матеріалу рекомендується спочатку звертатися до інформації, яка міститься у підручниках і навчальних посібниках. Поступово, деталізуючи та закріплюючи отримані знання, можна розпочати вивчення конкретних положень правових актів. Важливим є вміння в масі інформації визначити основне та головне, що відповідає на дане питання та допомагає в правильному розв'язанні завдань.

Наукові статті містяться, як правило, в наукових періодичних журналах (вісниках, збірках наукових праць, часописах тощо). Варто знати, що на рівні України найбільш авторитетними є такі видання, як: «Право України», «Держава і право», «Юридична Україна», «Юридичний вісник України», «Вісник Конституційного Суду України», «Вісник Верховного Суду України» та ін. Тому, формуючи список необхідної для роботи літератури, доцільно ознайомитись з їх змістом.

З регіональних видань такого плану можна рекомендувати: збірки наукових праць Дніпропетровського державного університету «Науковий вісник Дніпропетровського державного університету», Scientific journal «Philosophy, Economics and Law Review», які входять до переліку фахових видань України з юридичних наук. Для полегшення вибору статей з журналів доцільно ознайомитися зі змістом останнього (а іноді й першого наступного року) номеру періодичного видання, де, як правило, наводиться перелік усіх статей, що були опубліковані в цьому журналі за рік.

Також, при комплексному вивченні правових актів, доцільно скористатися науково-практичними коментарями до чинного законодавства, словниками та довідниками.

Використовуючи монографічну літературу та аналізуючи наукові статті у періодичних виданнях необхідно освоїти основні положення щодо питань, що стосуються обраної теми курсової роботи. Ця додаткова література, передусім, сприятиме знаходженню належних рішень практичних завдань.

Важливо зауважити, що роботи, які виконані лише на основі одного підручника чи навчального посібника, без використання нормативних актів, не будуть зараховані.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Зазвичай, здобувачу вищої освіти надається можливість вибрати тему курсової роботи із переліку, який визначається та схвалюється на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін. Вибір теми залежить від інтересів здобувача вищої освіти та спрямованості його майбутньої практичної діяльності.

Також допускається обрати тему, яка не входить у запропоновану тематику, з обґрунтуванням необхідності такого вибору, що потребує погодження з науковим керівником.

Обрана здобувачем вищої освіти тема курсової роботи реєструється у відповідному журналі, після чого останній не може самостійно вносити зміни до неї. Кафедра призначає наукового керівника для курсової роботи.

Після вибору та реєстрації теми курсової роботи на кафедрі здобувач вищої освіти повинен обов'язково ознайомитися з методичними рекомендаціями щодо її виконання перед тим, як розпочати написання.

Нагадуємо основні структурні елементи курсової роботи:

- титульний аркуш;
- реферат;
- зміст;
- перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки.

Титульний аркуш представляє собою першу сторінку курсової роботи. На цьому аркуші повинні бути вказані наступні елементи:

- найменування закладу вищої освіти;
- назва кафедри;
- повна назва курсової роботи;
- шифр академічної групи та прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти;
- посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали наукового керівника;
- результати оцінювання та захисту курсової роботи;
- назва міста і рік захисту роботи.

Переноси слів у заголовках титульного аркуша не допускаються.

Назву міста, рік захисту роботи проставляють посередині рядка в нижній частині титульного аркуша (без вживання слова «рік» або «р.»).

Приклад оформлення титульного аркуша наведено в **додатку 2**.

Реферат розміщується на сторінці після титульної сторінки курсової роботи, починаючи з нової сторінки. Цей розділ призначений для ознайомлення з роботою в цілому і повинен бути коротким, інформативним, надаючи відомості, які допоможуть визначити доцільність читання всього тексту роботи.

Реферат має включати наступні дані:

- інформацію про обсяг курсової роботи, кількість таблиць, додатків та джерел;
- основний зміст (об'єкт, предмет дослідження, мета та завдання роботи, методи дослідження);
- перелік ключових слів.

Рекомендується, щоб обсяг реферату не перевищував 500 слів і можна було його вмістити на одній сторінці формату А4. Ключові слова, які є важливими для розуміння суті курсової роботи, слід розміщувати після тексту реферату. Перелік ключових слів повинен містити від 5 до 15 слів (або словосполучень), записаних великими літерами, розділених комами.

Додаток 4 містить приклад оформлення реферату.

Зміст, відомий також як план роботи, розташовується безпосередньо після реферату, на новій сторінці. До змісту включається перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів; вступ; послідовно перераховані назви всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів, якщо вони мають заголовки, що відображають суть роботи; висновки; перелік посилань, назви додатків і номери сторінок, що містять початок матеріалу.

Важливо враховувати, що доцільно включати в план не більше трьох основних питань, оскільки при збільшенні їх кількості може виникнути ризик недостатнього розкриття деяких з цих проблем, що може призвести до поверхневого та фрагментарного характеру роботи та відповідно знизити її оцінку.

Пункти змісту повинні бути послідовно розташовані в логічній послідовності, відображаючи рух від абстрактного до конкретного, від загального до окремого, деталізованого. Намагайтеся створити систему, в якій кожний наступний пункт розвиває і доповнює попередній.

Додаток 5 містить приклад оформлення змісту.

Якщо у курсовій роботі використовується специфічна термінологія та мало поширені умовні позначення, символи, скорочення тощо, їх перелік (перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів) може бути включений окремим списком, який розташовують після змісту на новій сторінці. Незалежно від цього, при першому згадуванні цих елементів у тексті курсової роботи, вони подаються у повному написанні, а у дужках – їх умовні позначення, символи тощо. Наприклад: «... Міністерство внутрішніх справ (далі по тексту – МВС) ...», або «... Міністерство внутрішніх справ (далі – МВС) ...».

Перелік друкують двома стовпцями: у лівому за алфавітом наводять умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни, у правому – їх докладну розшифровку:

- ВРУ – Верховна Рада України;
- ЄСПЛ – Європейський суд з прав людини;
- НАПрНУ – Національна Академія Правових наук України.

Якщо в курсовій роботі якісь окремі позначення, символи, скорочення, терміни і таке інше зустрічаються менше ніж три рази, то їх до такого переліку не включають, але при першому згадуванні у тексті (в дужках) наводять їх умовне позначення, символи тощо.

Приклад оформлення переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів наведено в **додатку 3**.

Вступ необхідно розпочинати з окремої сторінки. У ньому насамперед слід розкрити сутність і стан дослідження наукової проблематики роботи, після чого навести її загальну характеристику.

Актуальність теми.

Шляхом порівняння та критичного аналізу існуючих підходів до вирішення конкретної проблеми, чітко та аргументовано визначається актуальність роботи у контексті політичного, соціального, економічного та наукового простору. Пояснюється необхідність цього дослідження для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва. У рамках цього підходу висвітлюється загальна характеристика проблеми, її ступінь розробки, вказуючи на досягнення та прогалини в знаннях. Також розглядається актуальний стан досліджень та вказується на ключових вчених та спеціалістів, які займаються вибраною темою. Крім того, визначається теоретична та емпірична база для подальшого дослідження.

Мета і завдання дослідження. Найбільш важлива частина вступу – це визначення мети та завдань дослідження.

Мета формулюється лаконічно, як правило, одним реченням. Не рекомендується формулювати мету як «дослідження...», «вивчення...», оскільки ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на неї саму. Мета роботи тісно переплітається з предметом дослідження та назвою роботи і тому повинна чітко вказувати на очікувані саме в цих рамках результати розв'язання наукової проблеми.

Досягнення поставленої *мети* виконується шляхом розв'язання більш конкретизованих *завдань у дослідженні*. Зміст цих завдань, впливаючи з аналізу літератури та слабо досліджених аспектів теми, формулюється в таких термінах, як «визначити...», «встановити...», «розробити...», «виявити...», «сформулювати...», «розкрити...» і інші. Завдання дослідження грають важливу роль у структурно-логічній організації курсової роботи, оскільки вони кореспондують передусім із заголовками розділів та висновками. Деякі експерти стверджують про «жорстке» відображення між кількістю завдань і кількістю висновків, або точніше, компонентів загальних

висновків. Однак такий підхід необхідно розглядати з певним відтінком, оскільки вирішуючи одне завдання, можна прийти до кількох висновків, і навпаки, розв'язуючи кілька завдань, можна прийти до єдиного висновку. Хоча взаємозв'язок між ними повинен бути визначеним і відповідати одне одному.

Об'єкт дослідження – частина об'єктивної реальності, процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і вимагає проведення дослідження. У більшості випадків, особливо в галузі юридичних досліджень (що є характерним передусім для спеціалізованих юридичних наук), об'єкт визначається як сфера конкретних суспільних відносин. У філософсько-правових, теоретико-правових і, частково, історико-правових науках об'єктом дослідження може бути не прямо матеріальний світ навколо (тобто суспільні відносини), а його форми відображення в свідомості людей, такі як теорії, доктрини, концепції, вчення, категорії, поняття, пізнавальні засоби і т. д.

Предмет дослідження включає найважливіші аспекти, властивості та відносини об'єкта, які ще не отримали достатнього дослідження і мають велике значення для сучасної соціальної практики. Той самий об'єкт може аналізуватися з різних точок зору соціальних проблем, що призводить до наявності численних предметів. Таким чином, визначення предмета дослідження вказує на конкретну частину або аспект об'єкта, яка потребує уваги під час дослідження.

Об'єкт та предмет дослідження, як категорії наукового процесу, взаємодіють як загальне так і часткове. Проте головна увага повинна бути спрямована на предмет дослідження, оскільки він визначає конкретну тему даної курсової роботи.

Методи дослідження.

Обов'язковим елементом вступу до дипломної роботи є характеристика *методів дослідження*, тобто методології дослідження. Питання про методологію правознавства або ж будь-якої іншої науки досить складне. Але ви повинні мати чітке уявлення про так званій «інструментальний рівень» методології, який уявляє собою сукупність певних конкретних методів, за допомогою яких здійснюється пізнання державно-правових явищ.

З наявних класифікацій цих методів, більш ґрунтовним, на нашу думку, є їх поділ на такі групи:

- 1) загальнофілософські;
- 2) загальнонаукові;
- 3) спеціальні.

Останню групу можна розподілити на дві підгрупи:

- а) спеціальні методи конкретної науки та її галузей, особливо в контексті юридичної науки;
- б) спеціальні методи, які були запозичені з інших наук.

Структура роботи складається із вступу, загальних висновків, списку використаних джерел, розділів, підрозділів, таблиць, схем, списку використаних джерел і додатків. Також вказується загальний обсяг курсової роботи та кількість сторінок, на яких розташовано список використаних джерел і додатки.

Основний зміст роботи представляє собою виклад інформації про об'єкт і предмет дослідження, необхідної для розкриття сутності роботи та її результатів. Цей текст охоплює розділи, які можуть бути розгалужені на пункти або підрозділи і пункти. Кожен розділ починається з нової сторінки.

Текст розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів повинен містити повну інформацію, логічно викладену і аргументовану, з висвітленням існуючих проблем. У випадку різних точок зору на певну тему, їх слід представити, проаналізувати та визначити власну позицію з цього питання.

Кожен розділ може передувати коротка передмова, яка включає опис обраного напрямку та обґрунтування застосованих методів дослідження. При викладанні основного тексту, обов'язково потрібно вказувати на джерела інформації, які включені до списку посилань.

Матеріал, необхідний для розкриття сутності теми, може бути ілюстрований графіками, схемами, діаграмами, таблицями тощо. На завершення кожного розділу формулюються висновки зі стислим підбиттям підсумків наукових і практичних результатів.

Структурно у курсовій роботі тематика дослідження умовно розподіляється наступним чином:

Перший розділ – зазвичай в основній частині досліджуються теоретико-методологічні аспекти теми;

Другий розділ – проводиться аналіз явища та його елементів, поєднаний з характеристикою практичного прояву;

Третій розділ – проводиться порівняльно-правовий аналіз можливих напрямів розвитку досліджуваного явища та робляться спроби прогнозування та оптимізації досліджуваного процесу, явища. Також пропонуються шляхи подальшого вдосконалення нормативно-правової бази та перспективного законодавства.

Загальні висновки розміщуються відразу після викладення основного тексту роботи, починаючи з нової сторінки.

Підбиваючи загальні підсумки курсової роботи шляхом узагальнення вироблених в ході дослідження основних теоретичних положень необхідно, констатувати, про важливість та міру виконання у роботі спроб комплексно вирішити складне наукове завдання, яке відображає проблеми ефективності відповідного законодавства на сучасному етапі розвитку державності. Крім того, досліджені у роботі правові проблеми певною мірою сприятимуть розв'язанню задач, а одержані наукові результати в систематизованому вигляді відображені у висновках, які мають важливе значення для науки і практики.

Висновки повинні бути стислими, органічно витікати зі змісту роботи і уникати зачіпання тих аспектів, які не розглядалися автором. Це дозволяє зберегти цілісність та лаконічність роботи, а також чітко відображати авторський підхід до дослідженої проблеми.

Також не допускається дублювання існуючих висновків, які уже зазначалися по тексту роботи.

Текст висновків може поділятися на пункти.

Перелік посилань – це необхідний елемент наукового апарату курсової роботи, що включає бібліографічний список використаних джерел, на які є посилання в тексті роботи. Розділ знаходиться після загальних висновків і розпочинається з нової сторінки. Джерела, що використовувалися під час написання даної курсової роботи, але на які не має посилань у тексті, не включаються до зазначеного списку використаних джерел.

Список повинен містити бібліографічний опис джерел, використаних здобувачем вищої освіти під час роботи над темою. При складанні списку використаних джерел важливо дотримуватися вимог державного стандарту. У тексті роботи слід вказувати посилання на номери списку у квадратних дужках, а також вказувати номер сторінки. При цьому сторінку вказують через кому після номера видання.

Список використаних джерел розміщується за наскрізною нумерацією у визначеному порядку за черговістю їх появи у тексті. Джерела списку вказуються мовою оригіналу. У цей список рекомендується включати основну та спеціальну літературу з теми, яка досліджується і на яку в роботі є посилання.

Приклад бібліографічного опису джерел подається в **додатку 6**.

Додатки слід розміщувати після переліку посилань, розпочинаючи з нової сторінки. У додатках включають матеріал, який є необхідним для повноти роботи, але включення його до основного тексту може змінити його впорядкованість і логічність, а тим самим ускладнити сприйняття змісту роботи.

До додатків можуть бути включені:

- таблиці, схеми, діаграми;
- копії договорів чи інших документів;
- протоколи і акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції і методики, розроблені в процесі виконання роботи тощо.

Зверніть увагу! Бажано показати науковому керівнику чорновий варіант курсової роботи. При цьому чернетка повинна мати чіткий вигляд, щоб було зручно читати, що дозволить керівнику надати вичерпні зауваження як до змісту, так і до оформлення. З урахуванням зауважень викладача можна готувати чистовик і відповідно його форматувати. В кінці курсової роботи здобувач вищої освіти розміщує свій підпис, вказує дату виконання роботи.

РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Усі структурні компоненти курсової роботи слід виконувати на комп'ютері із застосуванням 1.5 інтервалу, шрифту розміром 14, та з наступними відступами: зліва – 3 см, зверху, справа і знизу – по 2 см.

Розділи і підрозділи слід маркувати арабськими цифрами, а підрозділи повинні мати власну нумерацію в межах кожного розділу. Позначення розділів та підрозділів, а також їх порядкові номери слід розташовувати в одному рядку із заголовком, при цьому вирівнювання по центру, але без крапки в кінці.

Оптимальний обсяг курсової роботи, не враховуючи додатків, повинен становити 30-35 сторінок на стандартних аркушах формату А4.

Перелік посилань не включається у загальний обсяг курсової роботи.

Відгук керівника курсової роботи та декларація про дотримання академічної доброчесності вставляються перед змістом роботи, починаючи з титульного аркушу. Спочатку розміщується відгук, а потім декларація.

Завершену курсову роботу слід подавати на кафедру не пізніше, ніж за **45 днів** до дня захисту перед комісією. Для здобувачів заочної форми навчання цей термін складає **місяць** до початку сесії.

Кафедра проводить реєстрацію в журналі обліку курсових робіт, а на титульній сторінці курсової роботи робить відмітку про дату реєстрації. У цій відмітці зазначається прізвище особи, що здійснила реєстрацію, і підписується.

Роботи, які не відповідають вимогам до написання курсових робіт, не підлягають реєстрації і повертаються здобувачеві для коригування. Кафедра передає інформацію інспектору чи фахівцю ННІ ЗНПК для перевірки наданих здобувачами заочної форми навчання курсових робіт.

Після реєстрації робота передається керівникові курсової роботи для формування відгуку. Після отримання письмової роботи керівник зобов'язаний протягом 10 днів провести її аналіз, роблячи відповідні зауваження щодо якості вмісту, дотримання структури, розкриття теми тощо, і скласти відгук відповідно до встановлених вимог. У випадку великого навчального навантаження керівника, термін перевірки може бути продовжений за узгодженням із кафедрою.

Якщо робота отримала незадовільну оцінку, необхідно внести корективи з урахуванням зауважень, зазначених у відгуку. виправлена робота подається здобувачем на кафедру відповідно до розкладу навчальних занять, разом із попередньою версією для повторної перевірки керівником.

Критерії оцінювання курсових робіт визначені відповідно до положень пункту 7.4.31 «Положення про організацію освітнього процесу у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ», яке було затверджене наказом ДДУВС від 30.09.2020 № 804. До моменту захисту письмова робота повертається здобувачеві для підготовки до публічного

виступу перед комісією, а також для відповіді на їхні запитання протягом 3-5 хвилин. Роботи, крім тих, які містять конфіденційну інформацію, зберігаються на відповідній кафедрі протягом *трьох років*. Після закінчення зазначеного терміну зазначені роботи підлягають утилізації за участі комісії, яка складає спеціальний акт.

Контроль за якістю перевірки та написання відгуку покладається на науково-педагогічних працівників.

Завідувач кафедри відповідає за контроль проведення захисту та повноти зберігання та передачі робіт для тимчасового зберігання здобувачам вищої освіти.

Враховуючи специфіку обраної теми курсової роботи та узгоджуючи це питання з науковим керівником, можливі винятки від вказаних вимог. Рекомендується утримуватись від перевищення загального обсягу роботи, оскільки це може викликати враження відсутності навичок автора у концентрації та лаконічному висловленні думок. Робота, загальний обсяг якої не перевищує 25 сторінок, направляється на доробку без оцінки. Також, якщо обсяг будь-якого з розділів становить менше 6 сторінок, робота може бути визнана неприйнятною.

Рекомендується брошурувати роботу, тобто фіксувати аркуші або розкладати їх в окремі файли в спеціальних папках для курсових робіт. Сторінки повинні бути пронумеровані, номер проставляється у верхньому правому куті сторінки без крапки в кінці.

Відлік сторінок розпочинається з титульного аркуша, але номери сторінок на ньому не вказуються.

Зміст курсової роботи слід розглядати як план, і тому кожен пункт повинен вказуватися напроти сторінки, на якій він починається. Текст роботи повинен бути розбитим на частини, відповідні пунктам плану. Вступ, кожен розділ, висновки, та список використаних джерел слід починати з нової сторінки. Робота без такого розділення повертається на доопрацювання.

Текст повинен бути чітким і грамотним, з униканням скорочень слів. Абревіатури можна використовувати тільки після їх повного написання у тексті, вказуючи їх зміст у дужках. Таблиці повинні містити заголовки та відповідну нумерацію, а цитати слід узяти в лапки та супроводжувати посиланням на джерела інформації.

Список використаних джерел оформляється згідно з бібліографічними правилами і джерела подаються в бібліографічному порядку. Матеріали, отримані з Інтернету, повинні бути представлені повним викладом, із зазначенням джерела та повним шляхом до його знаходження. Посилання на інтернет-ресурси важливі для забезпечення можливості відстеження документів, перевірки достовірності цитат та надання необхідної інформації щодо вказаних джерел. Вони допомагають у визначенні змісту, мови тексту та обсягу документа.

Рекомендується використовувати приблизно 30-40 посилань, залежно від глибини обробки теми. Кількість використаних джерел не повинна бути меншою за кількість посилань. Для зручності, бажано включати 2 або більше посилань на одній сторінці тексту.

Посилання на джерела формуються відповідно до їхнього переліку і подаються у квадратних дужках. Наприклад: «В юридичній літературі різні науковці по різному визначають це явище правової дійсності. На думку В.І. Прокопенка під часом відпочинку розуміється час, протягом якого робітники і службовці звільняються від виконання трудових обов'язків і можуть його використовувати на свій розсуд [50, с. 305]».

Відповідний опис у переліку посилань:

50. Прокопенко В. І. Трудове право України: підручник. Харків : «Консум», 1998. 480 с.

Цитати.

Сильною стороною наукової праці є здатність автора підтверджувати свою правоту, посилаючись на авторитетні джерела або проводячи дискусії зі своїми опонентами. В цьому випадку дотримання академічного етикету вимагає правильного відтворення тексту цитати. Текст цитати слід брати в лапки та відтворювати в тій самій граматичній формі, що й у відповідному джерелі, зі збереженням особливостей авторського тексту.

При непрямому цитуванні, коли викладаються думки інших авторів своїми словами, слід максимально точно представляти авторські думки і адекватно оцінювати погляди опонента. Цитування повинно бути у міру точним, без надмірностей, оскільки зайва кількість цитат може створювати враження компілятивного характеру роботи, тоді як недостатня кількість цитат зменшує наукову цінність дослідження.

3.1. Загальний порядок оформлення курсової роботи

1. Заголовки структурних частин курсової роботи, такі як «ЗАВДАННЯ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», друкують великими літерами симетрично до тексту, без крапок в кінці та без підкреслення.

Заголовки підрозділів і пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу, без крапок в кінці. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком і текстом зверху і знизу має становити два вільних рядки. Кожну структурну частину курсової роботи розпочинають з нової сторінки. Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів, перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою або, не нумеруючи, дефіс. Для подальшої деталізації переліку використовують арабські цифри з дужкою.

Приклад:

а) суб'єкт;

б) об'єкт:

- 1) правовідносини;
- 2) правопорушення;
- в) делікти.

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

3.2. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів

2.1. Необхідно використовувати арабські цифри без позначення «№» для нумерації сторінок, розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів.

2.2. Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи, включається до загальної нумерації сторінок, але не має власної нумерації. Наступні сторінки нумеруються у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці номера.

2.3. Структурні частини, такі як «ЗАВДАННЯ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», не отримують порядкового номера (не нумеруються як «1. Вступ» чи «6. Висновки»).

2.4. Цифра, що вказує на порядковий номер розділу, розміщується після слова «РОЗДІЛ», без крапки. Після цього з нового рядка друкується заголовок розділу.

2.5. Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, між якими розміщується крапка. Наприклад: «1.3.» (третій підрозділ першого розділу).

3.3. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Для підтвердження власних аргументів або для критичного аналізу текстів важливо використовувати цитати з авторитетних джерел. При цитуванні слід дотримуватися наукового етикету, що передбачає точне відтворення цитованого тексту без спотворень.

Основні вимоги до цитування включають:

а) використання лапок для відзначення початку і кінця цитати, збереження граматичної форми та особливостей авторського написання. Вживання лапок не обов'язкове для наукових термінів, за винятком тих, що викликали полеміку;

б) повне цитування без довільних скорочень чи перекручень авторського тексту, з можливістю пропуску слів, речень чи абзаців, позначених трьома крапками, за умови, що це не порушує сенсу авторського висловлення;

в) обов'язкове наведення посилання на джерело, щоб читач міг перевірити оригінальний контекст цитати;

г) у випадку непрямого цитування або переказу думок інших авторів своїми словами слід бути точним у вираженні ідей та коректним у висловленні оцінок, а також вказати джерело, наприклад: (цит. за: ...).

3.1. У бібліографічному контексті термін «посилання» вказує на визначення джерела інформації. Це обов'язкове в тому випадку, якщо у роботі міститься цитата, ключові положення або точки зору різних авторів.

У курсовій роботі усі посилання слід форматувати у вигляді квадратних дужок безпосередньо в тексті одразу після цитати або даних, які вимагають такого посилання. Спочатку слід вказати арабськими цифрами порядковий номер джерела зі «Списку використаних джерел», а потім (через кому) – номер сторінки чи сторінок, де міститься ця інформація, наприклад, «... текст цитати ... [10, с. 12-13]». Якщо в роботі просто згадується певне видання, то посилання на нього не передбачає вказівку конкретних сторінок, наприклад, «... у працях [2-5]...», «... як зазначається в роботі [6]».

3.4. Порядок оформлення «Списку використаних джерел»

1.1 Список використаних джерел є неодмінною частиною та важливим складником наукового апарату курсової роботи, який розташовується після висновків. Цей бібліографічний опис становить своєрідний ключ до використаних автором джерел, відзначається як показник наукової етики та культури дослідження. Крім того, він свідчить про рівень обізнаності автора з існуючою джерельною базою за темою його курсової роботи.

2.1 Описи джерел у «Списку використаних джерел» повинні бути повними та точними, дотримуючись визначеної послідовності розташування окремих бібліографічних відомостей. При цьому слід спиратися передусім на бібліографічні каталоги та покажчики. У випадку необхідності самостійного опису джерела рекомендується використовувати чинні державні стандарти, зокрема ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

3.1 Джерела в «Списку використаних джерел» слід розташовувати в порядку, у якому вони вперше згадуються у тексті.

4.1 Усі джерела, розташовані у «Списку використаних джерел», повинні бути пронумеровані відповідно до суцільної арабської нумерації. Якщо використовуються дві чи більше праці одного автора, їх слід вказати в хронологічному порядку їх публікацій.

3.5. Загальні правила оформлення додатків

5.1 Додатки оформлюють як продовження курсової роботи, її окрему частину, розміщуючи після «Списку використаних джерел» у порядку появи на них посилань у тексті курсової роботи.

5.2 Кожен додаток починають з нової сторінки. Додаток має заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки.

5.3 Додатки треба позначати послідовно арабськими цифрами, наприклад, додаток 1, додаток 2 і т.д.

3.6. Параметри та критерії оцінювання курсових робіт

Захист курсової роботи проводиться відповідно до графіка, запропонованого кафедрою та узгодженого з навчально-методичним відділом університету, у присутності комісії у складі керівника курсової роботи та двох-трьох членів кафедри.

Процедура захисту включає:

- представлення роботи студентом у формі доповіді (до 5-7 хвилин) з викладом її основних положень, висновків тощо;
- питання викладачів студентові за темою курсової роботи та відповіді студента на запитання. Відповіді мають бути по суті питань – чіткими, конструктивними і стислими, із залученням професійної термінології;
- загальну оцінку роботи кожним із викладачів – членів комісії, які беруть участь у процедурі захисту, ухвалення рішення про оцінку курсової роботи за результатами її захисту студентом (може здійснюватися на розсуд викладачів, які беруть участь у процедурі захисту, як у присутності студента, так і конфіденційно);
- оголошення студентові підсумкової оцінки, її виставлення у відомість і залікову книжку.

Доповідь студента перед комісією повинна коротко розкривати структуру курсової роботи та зміст питань, що розглядаються. Обов'язково визначаються актуальність дослідження, теоретична база, мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження, а також стисло викладаються зміст розділів і висновки. У доповіді мають міститися також відповіді на зауваження керівника курсової роботи.

Оцінювання курсової роботи проводиться за такими критеріями:

- глибина і повнота розкриття теми курсової роботи;
- логіка викладу матеріалу у тексті курсової роботи;
- формування власних поглядів і розробка пропозицій з питань, що розглядаються.

При оцінці курсової роботи враховуються ступінь вивчення і розкриття теми, досягнення мети і вирішення задач дослідження; уміння аналізувати зібраний матеріал; грамотність викладу матеріалу, діловий стиль письмової мови; правильність оформлення; змістовність і правильність доповіді студента під час захисту, аргументованість його відповідей на запитання. При виставленні оцінки особливо враховується самостійність та ініціативність студента при проведенні дослідження по темі курсової роботи.

При виставленні загальної оцінки по курсовій роботі враховуються: оцінка виконаної письмової роботи (її змісту, теоретичних положень, оформлення тощо) і оцінка захисту студентом курсової роботи.

Оцінка виконання курсової роботи складається з балів, виставлених у рецензії на курсову роботу наукового керівника.

Курсові роботи є окремими заліковими кредитними модулями, тому для їх оцінювання розробляються окремі параметри та критерії. Підсумкова оцінка з курсової роботи має передбачати дві складові. Перша характеризує якість змісту роботи; друга – якість захисту (таблиця 3.1.).

До початку захисту курсової роботи на титульному аркуші та у рецензії до неї НПП зазначає кількість балів, нарахованих Здобувачеві за зміст. Бали, отримані під час захисту, записуються поруч через знак дробу.

Таблиця 3.1

Параметри та критерії оцінювання курсових робіт

Параметри оцінювання	Діапазон балів	Критерії оцінювання
1. Оцінювання курсової роботи під час рецензування (0-60 балів)		
1.1. Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану; логічність та послідовність викладення матеріалу	0-10	5 – зміст роботи (окремих розділів, підрозділів) частково не відповідає темі та плану (є вузьким або, навпаки ширшим, неконкретним); відсутня або порушується логічність та послідовність викладення матеріалу; 10 – зміст курсової роботи відповідає темі та затвердженому плану; матеріал викладено логічно та послідовно.
1.2. Правильність визначення мети, завдань, об'єкта та предмета курсової роботи	0-5	0 – неправильно (або частково) визначено мету, завдання, об'єкт та предмет курсової роботи; 5 – правильно визначено мету, завдання, об'єкт та предмет курсової роботи.
1.3. Ступінь розкриття теоретико-правових аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійного апарату	0-10	0 – теоретико-правові аспекти проблеми не розкрито; понятійний апарат не сформовано; 5 – вільне оперування існуючим понятійним апаратом, теоретико-правові аспекти проблеми розкрито частково; 10 – представлено власні підходи до формування понятійного апарату, теоретико-правові аспекти проблеми розкрито.

Параметри оцінювання	Діапазон балів	Критерії оцінювання
<p>1.4. Наявність критичних співставлень та узагальнень різних точок зору та підходів до постановки та розв'язання проблеми</p>	<p>0-10</p>	<p>0 – критичні співставлення та узагальнення відсутні; 5 – наведено різні точки зору та підходи до постановки та розв'язання проблеми, але вони не проаналізовані та не супроводжені коректними узагальненнями; 10 – критичні співставлення наявні, проаналізовані автором та супроводжені коректними узагальненнями з визначенням власної позиції.</p>
<p>1.5. Використання в роботі даних щодо практичної діяльності ОВС (статистичні дані, зразки процесуальних документів, приклади), наявність відповідних додатків</p>	<p>0-10</p>	<p>0 – дані практичної діяльності ОВС в роботі не використані; 5 – додатки є, але вони не знайшли відображення в змістовній частині роботи; 10 – представлені додатки (статистичні дані, зразки процесуальних документів, приклади) кореспондуються зі змістом курсової роботи.</p>
<p>1.6. Обсяг та адекватність використання при написанні роботи навчальних, наукових, методичних видань, нормативних актів; дотримання етики посилань, правильність їх технічного оформлення</p>	<p>0-10</p>	<p>0 – використано матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 15 джерел), етика посилань не дотримана; 5 – використано матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань (понад 25 джерел), етика та правильність технічного оформлення посилань дотримана частково; 10 – використано матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet (понад 35 джерел), дотримана етика посилань та правильність їх технічного оформлення.</p>

Параметри оцінювання	Діапазон балів	Критерії оцінювання
1.7. Відповідність технічного оформлення курсової роботи встановленим вимогам (обсяг роботи; культура мови і письма, акуратність; параметри сторінки; правильність оформлення; дотримання терміну подання на реєстрацію та рецензування)	0-5	0 – курсова робота оформлена з суттєвими порушеннями встановлених вимог; 5 – курсова робота оформлена з дотриманням встановлених вимог.
2. Оцінювання курсової роботи під час захисту (0-40 балів)		
2.1. Вміння чітко та правильно викласти мету, завдання, об'єкт, предмет та основні результати дослідження	0-10	0 – Здобувач неспроможний чітко та правильно викласти мету, завдання, об'єкт, предмет та основні результати дослідження; 5 – Здобувач допускає плутанину при викладенні мети, завдання, об'єкта, предмета курсової роботи, не може чітко сформулювати основні результати дослідження; 10 – Здобувач чітко та правильно формулює мету, завдання, об'єкт, предмет та основні результати дослідження.
2.2. Використання додатків при викладенні основних результатів дослідження	0-10	0 – матеріал, викладений в додатках, при доповіді не використано; 10 – доповідь супроводжена посиланнями на використані матеріали практики ОВС.
2.3. Повнота та обґрунтованість відповідей за темою роботи	0-20	0 – Здобувач неспроможний надати відповіді на поставлені запитання; 10 – Здобувач надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання; 20 – Здобувач надає повні відповіді на поставлені запитання, обґрунтовує відповідь посиланням на навчальні видання, нормативні акти.
<p>Примітка: При поверненні курсової роботи на доопрацювання можуть застосовуватися штрафні санкції – до 20 балів, на які зменшується загальна напрацьована кількість балів.</p> <p>Підставами для повернення курсової роботи на доопрацювання є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Невідповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану. 2. Плагіат. <p>Термін доопрацювання науковий керівник встановлює індивідуально (не менше 7 днів).</p>		

Підсумкова оцінка курсової роботи є сумою балів, отриманих за результатами рецензування та під час захисту та в цілому визначається за наступними критеріями:

«Відмінно» 90-100 балів – *Захист*: доповідь охоплює всі аспекти та напрямки наукового дослідження, які наведено в курсовій роботі. Мова доповідача є чіткою, не містить елементів ненаукової лексики. Доповідачем надано чіткі та ґрунтовні відповіді на всі поставлені запитання. Студент демонструє аналітичні здібності, орієнтується в останніх тенденціях наукової думки, обізнаний щодо позицій вищих судових інстанцій щодо проблемних питань правозастосування.

«Добре» 75-89 балів – *Захист*: доповідь охоплює всі аспекти та напрямки наукового дослідження, у промові існують поодинокі лексичні та стилістичні помилки. Відповідь на окремі додаткові питання – чітка. Студент в цілому опанував дану тему, орієнтується в чинному законодавстві, але сам не завжди може сформулювати послідовно відповідь, що потребує додаткових питань викладача.

«Задовільно» 60-74 балів – *Захист*: доповідь не має систематичного характеру, викликає багато додаткових питань, на більшість із яких доповідач все-таки знаходить відповідь. Відповіді дещо відрізняються від думок, викладених у роботі. Доповідач частково володіє науковою термінологією, припускається в промові лексичних та стилістичних помилок.

У результаті прилюдного захисту можлива і **незадовільна оцінка 0-59 балів**, якщо при цьому: доповідь не охоплює всього кола питань, які описані в роботі. На додаткові питання не знаходить відповідей, хоча вони розкриті у роботі. Думки доповідача суттєво відрізняються від викладених у курсовій роботі, що свідчить про несамотійність виконання роботи. Доповідач не володіє науковою термінологією, допускає в промові багато лексичних, стилістичних помилок.

При підсумковому оцінюванні курсової роботи враховується не тільки її текст, але й наступне:

- рівень володіння матеріалом і уміння висловлювати свої думки в письмовій та усній формах;
- рівень знання та уміння використовувати нормативні акти, наукову та навчальну літературу;
- здатність пов'язувати теоретичні положення з потребами сучасної практики.

РОЗДІЛ 4. ТЕМАТИКА ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА З ДИСЦИПЛІН

4.1. Орієнтовна тематика курсових робіт з цивільного права

Загальна частина:

1. Співвідношення публічного та приватного права в сучасних умовах євроатлантичних процесів.
2. Предмет та метод цивільно-правового регулювання в сучасних умовах.
3. Система, принципи та функції цивільного права.
4. Цивільне право як галузь права під час воєнного стану.
5. Поняття та система цивільного законодавства України в сучасних умовах.
6. Поняття та види цивільно-правових норм, їх тлумачення.
7. Загальна характеристика елементів цивільно-правових відносин.
8. Класифікація цивільних правовідносин.
9. Суб'єктивні цивільні права. Способи здійснення цивільних прав.
10. Способи захисту цивільних прав під час воєнного стану.
11. Поняття та зміст самозахисту цивільних прав.
12. Цивільна правоздатність фізичних осіб: поняття та обсяг.
13. Поняття і види цивільної дієздатності фізичних осіб.
14. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи під час воєнного стану.
15. Визнання фізичної особи недієздатною під час воєнного стану.
16. Підстави, порядок та правові наслідки визнання особи безвісно відсутньою під час воєнного стану.
17. Підстави, порядок та правові наслідки оголошення фізичної особи померлою.
18. Поняття і цивільно-правове значення місця проживання фізичної особи.
19. Акти цивільного стану: поняття, юридична характеристика.
20. Правова характеристика опіки та піклування під час воєнного стану.
21. Особливості правового положення фізичних осіб-підприємців.
22. Поняття та ознаки юридичної особи.
23. Класифікація юридичних осіб. Організаційно-правові форми юридичних осіб.
24. Створення юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб та її правове значення під час воєнного стану.
25. Органи управління юридичних осіб. Філії та представництва.
26. Правове регулювання припинення юридичних осіб: реорганізація та ліквідація.
27. Господарські товариства як юридичні особи.
28. Правовий статус кооперативів.

29. Правовий статус непідприємницьких товариств.
30. Поняття, зміст та особливості цивільної правосуб'єктності держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.
31. Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин.
32. Класифікація речей та її правове значення. Поняття майна.
33. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.
34. Єдиний майновий комплекс підприємства як об'єкт правовідносин.
35. Послуги та інші дії як об'єкти цивільних правовідносин.
36. Результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкти цивільних правовідносин.
37. Інформація як об'єкт цивільних правовідносин.
38. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних правовідносин.
39. Поняття, правова природа та ознаки правочину.
40. Класифікація правочинів.
41. Поняття, види та підстави представництва.
42. Поняття та класифікація строків та термінів у цивільному праві. Їх обчислення.
43. Поняття та значення позовної давності. Види строків позовної давності.
44. Договір про надання юридичних послуг.
45. Основні етапи історичного розвитку вітчизняної цивілістики.
46. Тварини як об'єкт цивільних правовідносин.
47. Оферта та акцепт як етапи укладення договору: від римського права до сьогодення.
48. Проблеми правового вдосконалення договорів про постачання електроенергії.
49. Правове регулювання благодійної діяльності в Україні.
50. Право власності малолітньої, неповнолітньої та недієздатної особи: особливості здійснення повноважень власника.
51. Відшкодування шкоди при ушкодженні здоров'я і заподіянні смерті фізичній особі.
52. Прогалини вітчизняного цивільного законодавства та способи їх усунення. Правові колізії між Цивільним кодексом України та іншими нормативними актами.
53. Відшкодування збитків, завданих під час введення надзвичайного стану.
54. Громадські організації та дитячі (молодіжні) громадські організації як суб'єкти цивільних правовідносин.
55. Релігійні організації як суб'єкти цивільних правовідносин.
56. Купівля-продаж у розстрочку, на замовлення та вдома у покупців.
57. Іноземні інвестиції в Україні (цивільно-правові аспекти).
58. Правова природа договорів перевезення повітряним транспортом.
59. Онлайн-правочини як особливий різновид договору купівлі-продажу.
60. Інформація з обмеженим доступом як об'єкт цивільних прав.

61. Охорона права на зображення фізичної особи.
62. Цивільні зобов'язання з гри та парі.
63. Непідприємницькі юридичні особи як суб'єкти цивільного права.
64. Комп'ютерна програма як об'єкт права інтелектуальної власності.
65. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок зіткнення (взаємодії) джерел підвищеної небезпеки.
66. Цілісний майновий комплекс як об'єкт цивільного обігу.
67. Публічна обіцянка винагороди як підстава виникнення зобов'язальних правовідносин.
68. Платні освітні послуги, що надаються закладами освіти в Україні: юридичний та соціальний аспекти.
69. Принципи добросовісності, розумності та справедливості у цивільному праві.
70. Договір застави рухомих речей в цивільному праві України.
71. Цивільно-правове регулювання інноваційних відносин в Україні.
72. Правова охорона права інтелектуальної власності щодо розробки та використання генетично модифікованих продуктів.
73. Договір зберігання автотранспортних засобів.
74. Зобов'язання, що виникають внаслідок безпідставного набуття або збереження майна за римським приватним правом, та їх рецесія у цивільному законодавстві України.
75. Категорія «федуція» у римському приватному праві та сучасному цивільному праві України.
76. Опіка за римським приватним правом та сучасним цивільним законодавством України.
77. Відшкодування шкоди, завданої діями чи бездіяльністю медичних працівників.
78. Цивільно-правова відповідальність за ядерну шкоду в Україні та за кордоном (на прикладі Чорнобильської катастрофи).
79. Договір на користь третьої особи в цивільному праві України.
80. Цивільно-правовий статус споживача в контексті адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
81. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.
82. Договір туристичного обслуговування – правова характеристика.
83. Презумпції як передумови цивільно-правової відповідальності.
84. Гроші як об'єкти цивільних правовідносин.
85. Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (цивільно-правовий статус юридичної особи).
86. Цивільно-правовий режим дорогоцінного каміння та металів як об'єктів цивільного права.
87. Обмежені речові права на земельну ділянку.
88. Володіння і право володіння в цивільному праві України.

89. Особливі випадки цивільно-правової відповідальності (відповідальність без вини, відповідальність за чужу вину, відповідальність за випадок).

90. Народження та смерть фізичної особи – юридичні факти, що зумовлюють виникнення та динаміку цивільних правовідносин.

91. Політичні партії як суб'єкти цивільних правовідносин.

92. Форс-мажор і непереборна сила: їх розмежування у цивільному праві.

93. Визначення розміру відшкодування моральної шкоди.

94. Особливості спадкування акцій та корпоративних прав.

95. Відшкодування моральної шкоди в цивільному законодавстві.

Особлива частина:

96. Правова характеристика зобов'язального права.

97. Поняття та види зобов'язань.

98. Підстави виникнення зобов'язань.

99. Суб'єкти зобов'язань.

100. Поняття і загальні умови виконання зобов'язання.

101. Правова характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання (забезпечень).

102. Правова характеристика неустойки.

103. Правова характеристика завдатку.

104. Правова характеристика поруки.

105. Правова характеристика гарантії.

106. Правова характеристика застави.

107. Правова характеристика притримання.

108. Поняття та загальна характеристика припинення зобов'язань.

109. Окремі підстави припинення зобов'язань .

110. Правові наслідки порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення зобов'язання.

111. Загальні положення про порушення зобов'язання.

112. Характеристика окремих правових наслідків порушення зобов'язання.

113. Види договорів.

114. Зміст цивільно-правового договору та його тлумачення.

115. Форма та порядок укладення договору.

116. Зміна та розірвання цивільно-правового договору.

117. Договір купівлі-продажу.

118. Загальні положення про купівлю-продаж.

119. Роздрібна купівля-продаж.

120. Договір купівлі-продажу підприємства.

121. Правова характеристика договору поставки.

122. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.

123. Постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

124. Договір міни.

125. Загальні положення договору дарування.

126. Правова характеристика договору ренти.
127. Договір довічного утримання (догляду).
128. Загальна характеристика зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у власність.
129. Загальні положення про договір найму (оренди).
130. Договір прокату.
131. Правова характеристика найму (оренди) земельної ділянки.
132. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
133. Договір оренди підприємства.
134. Найм (оренда) транспортного засобу.
135. Договір найму (оренди) житла.
136. Розірвання договору найму житла.
137. Договір оренди житла з викупом.
138. Правова характеристика договору позички.
139. Зобов'язання, що виникають з виконання робіт.
140. Договір підряду.
141. Побутовий підряд.
142. Будівельний підряд.
143. Підряд на проектні та пошукові роботи.
144. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
145. Зобов'язання, що пов'язані з наданням послуг.
146. Договір про надання послуг.
147. Зміст договору про надання послуг та його виконання.
148. Правова характеристика договору перевезення.
149. Відповідальність сторін за договором перевезення.
150. Поняття та загальна характеристика договору транспортного експедирування.
151. Загальні положення про зберігання .
152. Спеціальні види зберігання.
153. Поняття та умови договору доручення.
154. Поняття та умови договору комісії.
155. Договір управління майном.
156. Договір управління підприємством .
157. Загальні положення про страхування.
158. Страхові зобов'язання: поняття, характеристика.
159. Договір позики.
160. Поняття та загальна характеристика кредитного договору.
161. Елементи та умови кредитного договору .
162. Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту).
163. Права та обов'язки сторін за договором банківського вкладу (депозиту).

164. Поняття та загальна характеристика договору факторингу.
165. Загальні положення про розрахунки. Види безготівкових розрахунків.
166. Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
167. Види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
168. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
169. Ліцензійний договір.
170. Інші договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
171. Договір про передачу «ноу-хау».
172. Загальна характеристика договору комерційної концесії.
173. Договір про спільну діяльність.
174. Договір простого товариства.
175. Засновницький договір.
176. Публічна обіцянка винагороди.
177. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.
178. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи.
179. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.
180. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
181. Поняття і значення зобов'язань з відшкодування шкоди.
182. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою.
183. Відшкодування шкоди, завданої актами правоохоронних органів та органів судової влади.
184. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
185. Відшкодування шкоди, завданої фізичній особі каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.
186. Відшкодування моральної шкоди.

4.2. Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни «Цивільне право України»

Основні нормативні документи:

1. Конституція України Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
 - **акти міжнародного права:**
 1. Загальна декларація прав людини. Документ ООН, 1948. URL : http://zakon.rada.gov.ua/law/show/995_015.
 2. Конвенція про права дитини. Схвалено ООН, Резолюція № 4425, 20.11.1989 р. Ратифіковано Україною 27.02.1991 р. № 789-XII. URL : http://zakon.rada.gov.ua/law/show/995_021.

3. Конвенція про правову допомогу та правові відносини в цивільних, сімейних та кримінальних справах. Міжнародна угода від 22.01.1993 р. Ратифіковано Україною 10.11.1994 р. № 24094 ВР. URL : http://zakon.rada.gov.ua_laws_show997_009.

– **закони:**

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow435-15.

2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow1618-15.

3. Житловий кодекс Української РСР: Закон України від 30.06.1983 р. № 5464-X. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow5464-10.

4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow2947-14.

5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow436-15.

6. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow2768-14.

7. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow322-08.

8. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshowen2398-17.

9. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 8596-ВР. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow8596-%D0%B2%D1%80.

10. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow3480-15.

11. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow1952-15.

12. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow1576-12.

13. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow2275-19.

14. Про заставу: Закон України 02.10.1992 р. № 2654-XII. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow2654-12.

15. Про виконавче провадження. Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow1404-19.

16. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow3425-12.

17. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р. № 1382-IV. URL : http://zakon.rada.gov.ua_lawsshow1382-15.

18. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. Відомості Верховної Ради. 1993. № 5. Ст. 21.

Підручники:

1. Шишка Р. Б. Цивільне право України: підручник: у 2 част. (2-ге вид., перероб. і доп.). К. : Видавництво Ліра-К, 2018. Ч. 1. 736 с.
2. Дзера О. В., Кузнецова Н. С., Майданик Р. А. Цивільне право України: загальна частина: підручник (4-е вид.). К. : Юрінком Інтер, 2017.
3. Харитонов Є. О., Сиарцев О. В. Цивільне право України: підручник (3-є вид.). К. : Істина, 2018.
4. Бичкова С. С., Бірюков І. А., Бобрик В. І. та ін. Цивільне право України: договірні та недоговірні зобов'язання: підручник для ВНЗ (3-є вид.). К. : Правова єдність, Алерта, 2014.
5. Дзера О. В., Кузнецова Н. С., Майданик Р. А. Цивільне право України: особлива частина: підручник (5-е вид.). К. : Юрінком Інтер, 2017. 1173 с.
6. Харитонов Є. О., Голубєва Н. Ю., Акіменко Ю. Ю. Цивільне право: посібник для підготовки до складання іспиту (2-е вид.). Харків : Одісей, 2017. Ч. 1.
7. Борисова В. І., Баранова Л. М., Бєгова Т. І. та ін. Цивільне право: підручник: у 2-х томах (2-е вид.). Харків : Право, 2016. Т. 1.
8. Борисова В. І., Жиголкін І. П., Сибіта О. М., Хотенець П. В. Цивільне, господарське та господарське процесуальне право у запитаннях і відповідях: практ. курс. Харків : Право, 2018.
9. Бірюков І. А., Заїка Ю. О., Бичкова С. С. та ін. Цивільне право України. Загальна частина: загальні положення, особисті немайнові права фізичної особи, право власності та ін. речові права, спадкове право, право інтелектуальної власності, загальні положення про зобов'язання і договори: підручник. К. : Правова єдність, Алерта, 2016.
10. Шишка Р. Б. Цивільне право України: підручник: у 2 част. (2-ге вид., перероб. і доп.). К. : Видавництво Ліра-К, 2018. Ч. 2. 996 с.
11. Дутко О. А. Сімейне право України: підручник. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 480 с.
12. Боднар Т. В., Гопанчук В. С., Дзера О. В. та ін. Сімейне право України: підручник. К. : Юрінком Інтер, 2016. 519 с.
13. Харитонов Є. О., Голубєва Н. Ю. Сімейне право України: підручник. К. : Істина, 2016. 320 с.
14. Баранова Л. М., Борисова В. І., Жилінкова І. В. та ін. Сімейне право України: підручник (4-те вид., перероб. і доп.). К. : Юрінком Інтер, 2015. 320 с.
15. Харитонов Є. О., Голубєва Н. Ю. Зобов'язальне право України: підручник. К. : Істина, 2019. 848 с.
16. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: підручник (2-ге вид., змін. і доп.). К. : НУБіП України, 2016. 355 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Аксютіна А. В. Правове регулювання відносин власності: термінолог. словник. Дніпро : ДДУВС, 2017. 170 с.

2. Каракаш І. І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси в Україні: монографія. Одеса : Юридична література, 2017. 438 с.
3. Боднар Т. В., Кузнєцова Н. С., Дзера О. В. та ін. Договірне право України. Особлива частина: навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2019. 1200 с.
4. Каракаш І. І. Набуття і реалізація прав на землю в Україні: навч. посібник. Одеса : Юридична література, 2016. 332 с.
5. Шимон С. І. Цивільне та торгове право зарубіжних країн: навч. посібник: (курс лекцій). К. : КНЕУ, 2016. 239 с.
6. Кухарєв О. Є. Спадкове право України: навч.-практ. посібник. К. : Правова єдність, Алерта, 2018.
7. Тетарчук І. В., Дяків Т. Є. Цивільне процесуальне право України: навч. посібник для підгот. до іспитів. К. : ЦУЛ, 2014.
8. Розгон О. Шлюб громадянина України з іноземцем на території України. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2016. № 1.
9. Мироненко В. Особливості усиновлення дітей-громадян України іноземними громадянами. *Нотаріат для вас*. 2017. № 5. С. 33-39.
10. Кисіль В. І. Спадкові відносини в сучасному міжнародному приватному праві. *Право України*. 2018. № 7. С. 154-182.
11. Право власності на природні ресурси виключної (морської) економічної зони та континентального шельфу України. *Наукові праці НУ «ОЮА»*. Одеса : Юридична література, 2017. Т. 19. С. 161-173.
12. Басай О. В. Принцип неприпустимості позбавлення права власності. *Митна справа*. 2015. № 2(80). С. 290-296.
13. Музика Л. Власність в економічному та правовому вимірі. *Право України*. 2017. № 12. С. 47-51.
14. Клименко О. М. Викуп державного майна приватного власника як вид примусового відчуження приватної власності в суспільних інтересах. *Митна справа*. 2018. № 2(80). С. 291-296.
15. Крамаренко О. В. Поняття та види прав на землі для будівництва багатоквартирних житлових будинків у містах. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 2. С. 255-259.
16. Кулініч П. Добровільна відмова від сільськогосподарської землі в період дії мораторію: чи законна вона? *Землевпорядний вісник*. 2016. № 2. С. 17-18.
17. Озімок І. В. Суб'єкти конституційного права власності на землю в Україні: проблеми визнання та визначення. *Митна справа*. 2015. № 4(82). С. 261-266.
18. Борисова В. І., Баранова Л. М., Ігнатенко В. М. та ін. Правові проблеми комунальної власності: монографія. Харків : АПН, ІДБМС, 2017. 144 с.
19. Проблемні питання власницької правооб'єктності тваринного світу та його ресурсів. *Наукові праці НУ «ОЮА»*. Одеса : Юридична література, 2017. Т. 18. С. 75-86.

20. Щодо правового регулювання відносин власності на атмосферне повітря. *Право і суспільство: науковий журнал*. 2017. № 1. С. 116-122.

21. Юридичні ознаки й особливі встановлення права власності на природно-соціальні об'єкти в природному середовищі. *Юридичний вісник*. 2017. № 1. С. 117-134.

22. Яворська О. Майнові права як об'єкти цивільного обороту. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2013. № 53. С. 225-231.

Інтернет-ресурси:

1. Цивільний кодекс України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

2. Коментар до цивільного кодексу України. URL : <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/gk>.

3. Сімейний кодекс України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.

4. Коментар до сімейного кодексу. URL : http://urist-ua.net/кодекси/сімейний_кодекс_україни.

5. Міністерство юстиції України. URL : <http://www.minjust.gov.ua>.

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>.

7. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <http://reyestr.court.gov.ua>.

4.3. Орієнтовна тематика курсових робіт з цивільного процесу

1. Діджиталізація цивільного судочинства під час воєнного стану.

2. Впровадження альтернативних методів вирішення спорів на різних стадіях цивільного процесу.

3. Суб'єкти цивільного судочинства в сучасних умовах.

4. Роль адвокатів та інших представників сторін у забезпеченні рівності у судовому процесі під час воєнного стану.

5. Реалізація принципу диспозитивності в цивільному судочинстві.

6. Вплив цифрових технологій на інститут доказів та доказування у цивільному процесі.

7. Роль електронних доказів в сучасному цивільному судочинстві.

8. Проблеми збору та подання доказів у діджитальну епоху.

9. Вплив цифровізації цивільного процесу на судові витрати.

10. Варіанти та порядок закінчення розгляду цивільної справи через примирення сторін.

11. Вплив прозорості та доступності рішень по цивільних справах на довіру до суду в умовах воєнного стану.

12. Правовий захист прав сторін цивільного процесу без їх особистої присутності.

13. Суд присяжних у цивільному судочинстві : перспективи для української системи правосуддя.

14. Використання аудіо- та відеозаписів у якості доказів в цивільному процесі.

15. Баланс між прозорістю цивільного процесу та захистом конфіденційної інформації.

16. Дослідження забезпечення доступу до суду та захисту прав учасників цивільного процесу під час воєнного стану.

17. Аналіз вимог до позовної заяви у контексті доступу до правосуддя.

18. Використання дистанційних судових засідань та їх вплив на цивільний процес.

19. Окреме провадження : особливості в період воєнного стану.

20. Визнання особи померлою в період воєнного стану.

21. Визнання особи безвісно відсутньою в період воєнного стану.

22. Визнання юридичних фактів, що мають місце на тимчасово окупованій території.

23. Розгляд справ за участю внутрішньо переміщених осіб в умовах війни.

24. Правовий захист громадянських прав під час воєнного конфлікту: виклики та можливості.

25. Проблеми доступу до цивільного правосуддя в умовах збройного конфлікту.

26. Адаптація цивільного процесу до умов воєнного стану: правові аспекти.

27. Дослідження використання спрощених процедур у судовому процесі : плюси і мінуси.

28. Аналіз судових рішень у цивільних справах щодо зловживання процесуальними правами.

29. Проблеми уникнення та виправлення судових помилок в цивільному процесі.

30. Поняття розпорядчих прав сторін та процесуальний порядок їх реалізації.

31. Аналіз сучасних підходів до оцінки допустимості та достатності доказів.

32. Порівняння практики витребування та забезпечення доказів у цивільному процесі.

33. Аналіз ефективності процесуального примусу в цивільному процесі та можливостей його застосування.

34. Аналіз сучасних змін у практиці та законодавстві з питань забезпечення позову.

35. Вплив технологій та сучасних засобів інформації на реалізацію принципу гласності.

36. «Гонорар успіху» в контексті розподілу судових витрат в цивільних справах.

37. Аналіз ролі заяв по суті справи та їх значення для реалізації судового захисту в цивільному процесі.

38. Сучасна роль судових дебатів у цивільних справах.

39. Особливості процедури доказування в апеляційному провадженні.

40. Аналіз сучасного значення касаційного провадження в системі цивільного процесу.

41. Роль суду у стадії виконання судових рішень у цивільних справах.

42. Захист прав боржника у наказному провадженні.

43. Дослідження ролі та статусу учасників справ, які розглядаються в окремому провадженні.

44. Аналіз засад та випадків застосування зустрічного забезпечення у цивільних справах.

45. Процедура та вимоги для надання повної цивільної дієздатності неповнолітнім.

46. Дослідження процедури та вимог для передачі безхазяйної речі в комунальну власність.

47. Процедура розгляду справ про надання примусової психіатричної допомоги.

48. Розкриття банківської таємниці : сучасні аспекти судової практики.

49. Ефективність захисту прав за допомогою обмежувального припису.

50. Порядок розгляду справ про обмеження фізичної особи у відвідуванні гральних закладів та участі в азартних іграх.

4.4. Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни «Цивільний процес»

Основні нормативні акти:

1. Конституція України. Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

Акти міжнародного права:

1. Загальна декларація прав людини. 10.12.1948 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. 04.11.1950 р. Рада Європи; Конвенція. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. 16.12.1966 р. ООН; Пакт. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.

4. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів. 05.10.1961 р. Гаазька конференція з МПП; Конвенція. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082#Text.

5. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах. 18.03.1970 р. Конвенція. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_922#Text.

6. Конвенція про правову допомогу та правові відносини в цивільних, сімейних та кримінальних справах. Міжнародна угода від 22.01.1993 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text.

7. Конвенція про права дитини. Схвалено ООН, Резолюція № 44/25, 20.11.1989 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.

8. Європейська конвенція про здійснення прав дітей. 25.01.1996 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text.

9. Європейська конвенція про усиновлення дітей (переглянута). 27.11.2008 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a17#Text.

Закони України:

1. Цивільний процесуальний кодекс України. 18.03.2004 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.

2. Господарський процесуальний кодекс України. 06.11.1991 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

3. Кодекс адміністративного судочинства України. 06.07.2005 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

4. Про виконавче провадження. Закон України від 02.06.2016 р. № 606-XIV. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>.

5. «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.

6. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень. Закон України від 05.06.2012 р. № 4901-VI. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4901-17>.

7. Про судоустрій та статус суддів. Закон України від 30.09.2016 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

8. Про судовий збір. Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>.

10. Про міжнародне приватне право. Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.

11. Про безоплатну правову допомогу. Закон України від 08.07.2011 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

12. Про прокуратуру. Закон України № 1697-VII від 14.10.2014 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/page>.

13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

14. Про нотаріат: Закон України № 3425-XII від 02.09.1993 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.

15. Про третейські суди. Закон України № 1701-IV від 11.05.2004 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>.

Підзаконні акти:

1. Про деякі питання здійснення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України: Указ Президента України від 03.03.2011 р. № 261/2011. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/261/2011>.

2. Про граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних з розглядом цивільних та адміністративних справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.2006 р. № 590. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-п>.

3. Про затвердження Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: постанова Кабінету Міністрів України від 01.07.1996 р. № 710. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/710-96-п>.

4. Про порядок визначення друкованого засобу масової інформації, у якому розміщуються оголошення про виклик до суду відповідача, третіх осіб, свідків, місце фактичного проживання (перебування) яких невідоме: постанова Кабінету Міністрів України від 25.01.2006 р. № 52. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL : <http://ua-info.biz/legal/basert/ua-dmekqe.htm>.

Монографії та інші наукові видання:

1. Андрушко А. В. Принцип диспозитивності цивільного процесуального права України: монографія. Харків : Консум, 2014. 172 с.

2. Боева О. С. Доцільність застосування аналогії права при розгляді трудових спорів. *Судова апеляція*. 2014. № 2. С. 103-109.

3. Вербіцька М. Законодавча регламентація вимог, за якими видається судовий наказ: проблеми та перспективи розвитку. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 5. С. 102-106.

4. Волков А. Статус виконавця має бути єдиним, без поділу на державного чи приватного. *Юридична газета*. URL : <http://yur-gazeta.com/interview/status-vikonavcsya-mae-but-edinim-bez-podilu-na-derzhavnogo-chi-privatnogo.html>.

5. Грабовська О. О. Правосуб'єктність органів опіки та піклування в процедурі усиновлення. *Держава і право*. 2014. № 45. С. 291-296.

6. Марченко М. Г. Новації виконавчого провадження в Україні. *Молодий вчений*. 2016. № 4 (31). С. 624-628.

7. Масюк В. В. Презумпції та преюдиції в цивільному судочинстві: монографія. Харків : Право, 2014. 208 с.

8. Щербак С. В. Зміст виконавчого процесу. *Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pvuabs/2011_2/05_02_05.pdf.

9. Ахмач Г. Еволюція та перспективи розвитку наказного провадження. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 9. С. 35-38.

10. Білоусов Ю. В. Структура справ окремого провадження за новим Цивільним процесуальним кодексом України. *Університетські наукові записки*. 2015. № 1. С. 49-52.

11. Дем'янова О. Окремі аспекти правового статусу представника як суб'єкта оскарження за новим Цивільним процесуальним кодексом України. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 3. С. 92-93.

12. Казьміна К. Є. Деякі теоретичні аспекти розгляду цивільних справ у порядку апеляційного провадження. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2014. Спеціальний випуск № 3: у 2-х ч. Ч. 2. С. 229-234.

13. Ізарова І. О. Науково-практичний коментар до цивільного процесуального законодавства Європейського Союзу: перші загальноєвропейські процедури розгляду і вирішення цивільних та комерційних справ транскордонного характеру – видачі Європейського судового наказу й вирішення дрібних спорів. К. : Дакор, 2016. Ч. 1. 308 с.

14. Голубєва Н. Ю. Розгляд окремих категорій цивільних справ у судах: навч. посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 148 с.
15. Ганенко Р. Подання доказів за новим Цивільним процесуальним кодексом. 2017. URL : <http://advokat-ganenko.com.ua/?p=1199>.
16. Короед С. О. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. К. : Видавничий Дім «Професіонал», 2018. 496 с.
17. Фурса С. Я. Процесуальні документи у цивільних справах (теорія, методика, практика): наук.-практ. посібник (7-ме вид.). К. : Алерта, ЦУЛ, 2017. 906 с.
18. Ясинко М. М. Актуальні питання прикладної цивілістики у сфері складання процесуальних документів: наук.-практ. посібник. К. : Алерта, 2018. 814 с.
19. Голубєва Н. Ю. Новели цивільного процесуального кодексу України: матер. кругл. столу (м. Одеса, 26 березня 2018 р.). Одеса : Фенікс, 2018. 112 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL : <http://www.mvs.gov.ua>.
5. Офіційний веб-портал судової влади в Україні. URL : <http://www.court.gov.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Служби безпеки України. URL : <http://www.sbu.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального Прокурора України. URL : <http://www.gp.gov.ua>.
8. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL : <http://www.minjust.gov.ua>.
9. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua>.
10. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>.

4.5. Орієнтовна тематика курсових робіт з дисципліни «Приватне право: практика тлумачення і застосування»

1. Реалізація норм права як важлива стадія правового регулювання суспільних відносин.
2. Суб'єкти правозастосування: теоретико-правова характеристика.

3. Особливості застосування норм права в діяльності судових органів під час воєнного стану.
4. Напрями підвищення ефективності правозастосовної діяльності.
5. Процесуальні засоби забезпечення прав і свобод громадян як гарантія правильного правозастосування.
6. Значення правосвідомості в забезпеченні законності правозастосування.
7. Роль доктринального тлумачення норм права.
8. Неофіційне тлумачення норм права.
9. Правозастосовне тлумачення норм права.
10. Цільовий (телеологічний) спосіб тлумачення норм права.
11. Причини появи юридичних колізій у праві.
12. Колізія як правове явище.
13. Прогалини в законодавстві: проблемні питання та шляхи їх подолання в умовах воєнного стану.
14. Співвідношення конкуренції в праві та юридичних колізій.
15. Причини виникнення правозастосовних помилок.
16. Наукові та законодавчі підходи до визначення та класифікації цивільно-правових договорів.
17. Публічні договори в цивільному праві та їх правова характеристика
18. Загальні положення та особливості виконання зобов'язань.
19. Система зобов'язань з відшкодування шкоди.
20. Актуальні питання зобов'язального права.
21. Способи забезпечення виконання зобов'язань: проблемні питання.
22. Поняття та загальна характеристика сімейних правовідносин.
23. Заповіт подружжя: проблемні аспекти.
24. Правовий статус суб'єктів сімейного права.
25. Аліментні зобов'язання на утримання дитини: проблеми і перспективи удосконалення законодавства.
26. Роль і значення шлюбу в умовах сьогодення.
27. Правова характеристика відповідальності посадових осіб господарських товариств.
28. Особливості відповідальності в організаційно-господарських відносинах.
29. Особливості створення та діяльності холдингових компаній в Україні.
30. Напрями гармонізації господарського законодавства України та законодавства Європейського Союзу.
31. Правовий статус споживача як учасника господарських правовідносин.
32. Державна регуляторна політика в сфері господарювання: стан та перспективи розвитку.
33. Особливості припинення суб'єкта господарювання у формі реорганізації.
34. Концерн як організаційно-правова форма об'єднань підприємств.
35. Правове регулювання рекламної діяльності як виду господарювання.
36. Правовий статус кооперативного об'єднання.
37. Поняття фінансової установи, особливості її створення та діяльності.

38. Державне регулювання ринку фінансових послуг.
39. Ліцензування як засіб державного регулювання господарської діяльності.
40. Принципи, заборони та обмеження при здійсненні підприємницької діяльності.
41. Перспективи використання європейського законодавчого досвіду у господарсько-правовому полі України.
42. Співвідношення організаційно-правових форм господарювання в Україні та країнах ЄС.
43. Місце та значення договору в механізмі господарсько-правового регулювання.
44. Підстави та правові наслідки визнання господарського договору недійсним.
45. Правова природа адміністративно-господарських санкцій в сфері господарювання.
46. Інститут банкрутства в системі права Європейського Союзу та України: порівняльно-правовий аспект.
47. Правове регулювання стимулювання господарської діяльності (пільги, дотації, компенсації, субсидії).
48. Поняття економічної конкуренції та її роль у сфері господарювання.
49. Правовий статус фондової біржі.
50. Права та обов'язки аудиторів та аудиторських фірм: проблеми правового регулювання.
51. Правовий статус органів управління товарною біржею.
52. Страхові організації як суб'єкти господарського права.
53. Поняття та причини виникнення індивідуальних трудових спорів.
54. Індивідуальні трудові спори та порядок їх розгляду.
55. Порядок вирішення трудових спорів у КТС.
56. Судовий порядок розгляду індивідуальних трудових спорів.
57. Медіація як інструмент вирішення індивідуальних трудових спорів.
58. Трудовий договір як підстава виникнення трудових правовідносин.
59. Види трудових договорів: загальна характеристика.
60. Трудові договори, які укладаються на визначений строк.
61. Зміст трудового договору.
62. Правове регулювання випробування при прийнятті на роботу.
63. Контракт та сфера його застосування у трудовому праві.
64. Трудовий договір про надомну роботу.
65. Трудовий договір про дистанційну роботу.
66. Трудовий договір з нефіксованим робочим часом.
67. Призупинення дії трудового договору.
68. Особливості регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану.
69. Припинення трудових відносин в умовах воєнного стану.
70. Переміщення та переведення працівника згідно трудового законодавства.

4.6. Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни «Приватне право: практика тлумачення і застосування»

1. Щербина В. С., Резнікова В. В. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина): підручник. К. : Ліра-К, 2019. 672 с.
2. Алексєєв С. Кодекс про банкрутство – один з кращих у світі. URL : <http://bankruptcy-ua.com/articles/10192>.
3. Апаров А. М., Онищенко О. М. Господарське право. Особлива (спеціальна частина). К. : Істина, 2018. 448 с.
4. Апопій І. В. Сімейне право України: навч. посібник. Київ, 2017. 360 с.
5. Бачинський Т. В., Радейко Р. І., Харитонов О. І. Основи ІТ-права: навч. посібник (3-є вид.). К. : Юрінком Інтер, 2020. 224 с.
6. Беяневич О. А. Звільнення суб'єкта господарювання від відповідальності за неналежне виконання договірних зобов'язань: проблемні аспекти. *Проблеми правового забезпечення підприємництва в Україні*. 2016. С. 131-135.
7. Беяневич О. А. «Публічний порядок» як оціночна категорія договірного права: спроба тлумачення. *Вісник господарського судочинства*. 2010. № 1. С. 331-338.
8. Бершадський А. О., Юрчишена Л. В. Акціонерні товариства: тенденції, проблеми функціонування та дивідендна політика. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 3. С. 95-102.
9. Білозьоров Є. В., Кривицький Ю. В. Казуальне тлумачення норм права: теоретичні та практичні аспекти розуміння. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18. Економіка і право*. 2015. № 27. С. 207-215.
10. Богомоллова Н. Відповідальність у сфері господарювання. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/6699/Bogomolova%20Vidpovidalnist.pdf?sequence=1>.
11. Бочаров Д. О. Правозастосовна діяльність: поняття, функції та форми: проблемні лекції. Дніпропетровськ : АМСУ, 2006. 73 с.
12. Васильєва В. А. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики. К. : Право, 2018. 616 с.
13. Безклубий І., Кузнецова Н., Майданик Р. та ін. Відповідальність у приватному праві: монографія. К. : «Грамота», 2014. 416 с.
14. Вінник О. М., Шаповалова О. В. Господарське право в умовах цифровізації економіки: навч. посібник. Київ, 2020. 314 с.
15. Власов Ю. Л. Проблеми тлумачення норм права: монографія. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 180 с.
16. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 484 с.
17. Щербина В. С., Резнікова В. В. Господарське право (Загальна частина): підручник. К. : Ліра-К, 2021. 448 с.
18. Тетарчук І. Господарське право України: навч. посібник для підгот. до іспитів. К. : ЦНЛ, 2021. 216 с.

19. Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін. Господарське право: загальна частина: навч. посібник. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 262 с.
20. Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. Господарське право: навч.-метод. посібник (для студ. ден. та заоч. форми навч.). Одеса : НУ «ОЮА», 2021. 166 с.
21. Кологойда О. В. Господарсько-правове регулювання фондових відносин в Україні. К. : Ліра-К, 2015. 704 с.
22. Дем'яненко І. В., Лисенко О. В. Особливості дивідендної політики підприємств на ринках капіталів, що розвиваються. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. № 6 (169).
23. Джунь В. В. До питання про обов'язковість застосування реституції у разі неправозгідності угоди. *Вісник господарського судочинства*. 2015. № 4. С. 165-167.
24. Дзера О. Загальні положення про правочини в новому Цивільному кодексі України. *Юридична Україна*. 2013. № 7. С. 28-29.
25. Дзера О. В. Недійсність правочину (угоди) за новим Цивільним кодексом України. *Юридична Україна*. 2013. № 10. С. 5-18.
26. Донченко О. І. Особливості правозастосування як форми реалізації норм права. *Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса, 2014. № 11(11). С. 40-42.
27. Жорнокуй Ю. М., Сліпченко С. О., Жорнокуй В. Г. Корпоративні правовідносини. К. : ЕКУС, 2021. 248 с.
28. Жураковська Л. А. Сільськогосподарська кооперація як чинник стимулювання структурних зрушень у сільськогосподарському виробництві в Україні. URL : <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-10/silskogospodarska-kooperatsiya.pdf>.
29. Зозуля Н. Правове регулювання ескроу-рахунків в Україні: прогалини законодавства і проблеми застосування. URL : http://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/pravove-regulyuvannya-eskrou-rakhunkiv-v-ukrayini-progalyny-zakonodavstva-i-problemy-zastosuvannya/
30. Іванюта Н. В. Функції господарського процесуального права: теоретико-правові аспекти: монографія. Одеса : Фенікс, 2018. 516 с.
31. Кадикало О. І. Офіційне тлумачення норм Конституції і законів конституційними судами (на прикладі України і країн СНД): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 2010. 22 с.
32. Капліна О. В. Правозастосовне тлумачення норм кримінально-процесуального права: монографія. Харків : Право, 2008. 296 с.
33. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права: підручник. К. : Кондор, 2006. 477 с.
34. Коваленко О. В. Банкрутство підприємств України: причини та наслідки. URL : http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_4_066.pdf.
35. Чижмарь К. Кодекс України з питань банкрутства: наук.-практ. коментар. К. : Професіонал, 2021. 314 с.

36. Пушкіна О. В., Несінова С. В., Лежнева Т. М. Корпоративне право: навч. посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 276 с.
37. Корнієнко Я. Банкрутство фізособи: хто може скористатися і як запустити процедуру. URL : <http://bankruptcy-ua.com/articles/10214>.
38. Костюк Н. П. Особливості стадій правозастосування. *Держава і право*. 2009. № 44. С. 70-76.
39. Кравчук М. В. Теорія держави і права. Проблеми теорії держави і права: навч. посібник (3-тє вид., змін. й доп.). Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 247 с.
40. Кривицький Ю. В. Історичний спосіб тлумачення норм права: загальнотеоретичний аспект. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 32-36.
41. Кулаков В. Товариство з обмеженою відповідальністю як підприємницьке товариство. *Цивільне право і процес*. 2019. № 6. С. 24-28.
42. Кухарев О. Є. Сімейне право України: навч.-практ. посібник. К. : Правова єдність, Алерта, 2016.
43. Лаврик Г. В. Банківське право: навч.-метод. посібник. Полтава : ВНЗ Укоопспілки «ПУЕТ», 2016. 131 с.
44. Малента В. С. Неофіційне тлумачення норм права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2010. 18 с.
45. Малишев Б. В., Москалюк О. В. Застосування норм права (теорія і практика): навч. посібник. К. : Реферат, 2010. 260 с.
46. Малишев Б. В., Москалюк О. В. Застосування норм права (теорія і практика): навч. посібник. К. : Реферат, 2010. 260 с.
47. Мельник О. І., Сироїжко К. В., Дмитрієва О. М. Акціонерні товариства в Україні: стан та основні проблеми функціонування. URL : <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4439&i=11>.
48. Молибога М. П. Тлумачення (інтерпретація) правових норм: наукове та практичне значення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2010. 20 с.
49. Молибога М. П. Тлумачення норм права: сутнісні характеристики. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2. С. 42-46.
50. Настасяк І. Ю. Тлумачення правових норм: навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2009. 336 с.
51. Галуцько В. В. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України. К. : Видавничий дім «Професіонал», 2018. 740 с.
52. Короед С. О. Науково-практичний коментар господарського процесуального кодексу України. К. : Видавничий дім «Професіонал», 2018. 400 с.
53. Перепелюк А. М. Механізм застосування права: структура та критерії ефективності (загальнотеоретичний аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2016. 224 с.
54. Перепелюк А. М. Механізм правозастосування: поняття, ознаки та структурна характеристика. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 4. С. 72-76.

55. Петков С. В., Журавльов Д. В., Дрозд О. Ю., Дрозд В. Г. Корпоративні спори. Актуальне законодавство та судова практика. К. : ЦНЛ, 2021. 474 с.
56. Подцерковний О. П. Господарське право: підручник. К. : Фенікс, 2018. 616 с.
57. Пономарьова О. О. Теоретичні та практичні аспекти організації і функціонування касаційної інстанції (господарська юрисдикція): монографія. К. : Алерта, 2020. 286 с.
58. Попадинець Г. Проблемні питання правового статусу органів управління акціонерними товариствами. URL : <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13064/395-400.pdf>.
59. Пилипенко П. Д., Бурак В. Я., Кульчицька О. І. та ін. Право соціального забезпечення України: практикум: навч. посібник. К. : Істина, 2017.
60. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навч. посібник для ВНЗ (5-е вид.). К. : ЦУЛ, 2014.
61. Хомко Л. В., Кульгавець Х. Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 424 с.
62. Гончаров В. О., Прилипко С. М., Шумна Л. П., Ярошенко О. М. Правове регулювання соціального обслуговування населення в сучасних умовах: проблеми теорії та практики: монографія. Харків : Юрайт, 2017.
63. Пригуза П. Д. Умисне банкрутство: теорія і практика субсидіарної відповідальності: наук.-практ. посібник. К. : ТОВ Борисфен-про, 2020. 180 с.
64. Рибак О. С., Світличний О. П. Інститут іноземного судового доручення у цивільному процесі України: монографія. К. : Ірідіум, 2017. 184 с.
65. Роїна О. М. Договори у господарській діяльності: практич. посібник (2-е вид., доп.). К. : КНТ, 2017. 732 с.
66. Світличний О. Охорона інтелектуальної власності у світлі судової реформи в Україні. *Публічне право*. 2017. № 4. С. 88-94.
67. Сібільов М. М. Загальна характеристика нікчемних правочинів (договорів). *Проблеми законності*. 2015. № 55. С. 45.
68. Бондар Т. В., Дзера О. В. Сімейне право України: підручник. К. : Юрінком Інтер, 2018. 519 с.
69. Бондар Т. В., Гопанчук В. С., Дзера О. В. та ін. Сімейне право України: підручник (2-ге вид., стер.). К. : Юрінком Інтер, 2020. 519 с.
70. Бондар Т. В., Гопанчук В. С., Дзера О. В. та ін. Сімейне право України: підручник. К. : Юрінком Інтер, 2016. 519 с.
71. Дутко А. О. Сімейне право України: підручник. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 480 с.
72. Харитонов Є. О., Голубева Н. Ю. Сімейне право України: підручник. К. : Істина, 2015. 320 с.
73. Баранова Л. М., Борисова В. І., Жилінкова І. В. та ін. Сімейне право України: підручник (4-те вид., перероб. і доп.). К. : Юрінком Інтер, 2012. 320 с.

74. Кройтор В. А., Євко В. Ю. Сімейне право: підручник. Харків : ХНУВС, 2016. 512 с.
75. Бондар Т. В., Михальнюк О. В. Сімейне право: практикум: навч. посібник. К. : Правова Єдність, Алерта, 2019. 131 с.
76. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: підручник (2-ге вид.). К. : Алерта, 2010. 520 с.
77. Соколов М. Кооперативи в Україні розвиватимуться за світовою моделлю. URL : <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/kooperativi-v-ukrayini-rozvivatimutsya-za-svitovoyu/>
78. Спасибо-Фатєєва І. Актуальні питання форми правочинів (теоретико-практичний аспект). *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 8. С. 31-33.
79. Спасибо-Фатєєва І. Проблемні аспекти недійсних правочинів (на прикладі договору міни акцій). *Підприємництво, господарство і прав*. 2015. № 7. С. 29-32.
80. Спасибо-Фатєєва І. В. Нікчемні правочини та їх наслідки. *Вісник Господарського судочинства*. 2010. № 2. С. 178-184.
81. Спасибо-Фатєєва І. В. Корпоративне право крізь призму судової практики: монографія. К. : ЕКУС, 2021. 512 с.
82. Сухонос В. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Суми : ВТД Університетська книга, 2005. 536 с.
83. Теньков С. О. Укладення угод між юридичними особами в усній формі. *Вісник господарського судочинства*. 2013. № 1. С. 111-113.
84. Костюк В. Л., Іншин М. І. Теоретичні засади трудового права України: підручник. К. : Людмила, 2019. 451 с.
85. Лукач І. В. Теоретичні проблеми правового регулювання корпоративних відносин в Україні. К. : Ліра-К, 2015. 432 с.
86. Білозьоров Є. В. Теорія держави та права: навч. посібник для підготов. до атест. здоб. вищ. освіти. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 116 с.
87. Гіда Є. О. Теорія держави та права: підручник. К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2011. 576 с.
88. Тимофєєв О. О. Тлумачення податково-правових норм: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2010. 20 с.
89. Ярошенко О. М., Прилипко С. М., Слюсар А. М. та ін. Трудове право: підручник (3-те вид., перероб. і доп.). Харків, 2019. 544 с.
90. Бортник С. М. Трудове право України: підручник. Харків : ХНУВС, 2019. 407 с.
91. Щербина В. І., Соцький А. М. Трудове право України: підручник. Чернівці : Технодрук, 2021. 552 с.
92. Венедіктов С. В. Трудове право України: підручник. К. : Людмила, 2021. 216 с.
93. Фасій Б., Московчук Д. Аналіз сучасних змін законодавства про акціонерні товариства в Україні. *Господарське право і процес*. 2019. № 2. С. 70-74.

94. Федорчук Д. Е. Новели законодавства щодо підстав визнання правочинів недійсними. *Юридичний радник*. 2016. № 3. С. 97-103.
95. Шишка Р. Б. Цивільне право України: підручник (2-е вид., перероб. і доп.): у 2 част. К. : Вид-во Ліра-К, 2018. Ч. 1. 736 с.
96. Тетарчук І. В., Дяків Т. Є. Цивільне процесуальне право України: навч. посібник для підгот. до іспитів. К. : ЦУЛ, 2015.
97. Чулінда Л. І. Юридико-лінгвістичне тлумачення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2003. 20 с.
98. Чурпіта Г. В. Захист сімейних прав та інтересів у порядку непозовного цивільного судочинства: монографія. К. : Алерта, 2016. 434 с.
99. Шадріна Д. О., Борсук Н. Я. Порівняння правового статусу командитного товариства за законодавством України та Польщі. *Сучасні погляди на реформування законодавства*. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/law/47oct2020/21.pdf>.
100. Шматов А. Конфлікти між учасниками ТОВ: виключення проти правила. URL : <https://vkr.ua/publication/konflikti-mizh-uchasnikami-tov-viklyuchennya-proti-pravila>.

РОЗДІЛ 5. УНІФІКОВАНІ ВИМОГИ ДО ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ ПИСЬМОВИХ КУРСОВИХ

1.1. Даними вимогами регламентується процедура проведення перевірки курсових робіт здобувачів вищої освіти на наявність академічного плагіату. Вказані вимоги не поширюються на курсові роботи з навчальних дисциплін, які містять інформацію з обмеженим доступом.

1.2. Основним завданням є визначення ступеня подібності тексту курсової роботи здобувача вищої освіти до текстів документів, що містяться в базах даних та в мережі Інтернет.

1.3. Обсяг курсової роботи здобувача вищої освіти щодо проведення перевірки на академічний плагіат має складати не більше 20 сторінок основного тексту (без урахування змісту курсової роботи, вступу, висновків, списку використаних джерел і додатків).

1.4. Під час підготовки файлу курсової роботи для перевірки на академічний плагіат забороняється використовувати будь-які методи «введення в оману» сервісів перевірки на академічний плагіат. При виявленні факту спроби обману під час перевірки на наявність академічного плагіату в поданих роботах, – робота не допускається до захисту і потребує подальшого доопрацювання.

1.5. Перед поданням на перевірку з використанням комп'ютерної системи Цпісьбек.сот, здобувачі вищої освіти усіх форм навчання мають обов'язково самостійно перевірити свою курсову роботу та отримати за результатами перевірки висновок, який має бути переданий керівнику курсової роботи разом із остаточним її варіантом.

1.6. Самостійна автоматизована перевірка здобувачем вищої освіти курсової роботи на академічний плагіат проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою однієї з комп'ютерних програм, зокрема, які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет (програми «eTXT Антиплагіат», «Content Watch», «Advego Plagiatus»).

1.7. Після проведення самостійної перевірки курсової роботи на академічний плагіат, здобувач вищої освіти обов'язково надсилає електронний варіант курсової роботи для перевірки системою Unichек.com та додає до нього результати самостійної перевірки курсової роботи (у вигляді звіту програми перевірки на плагіат – скріншоту екрану із зазначенням результатів перевірки на академічний плагіат).

1.8. Здобувачі вищої освіти подають роботи на перевірку за один місяць до дати захисту. Протягом 5 робочих днів після надання курсової роботи на перевірку, Адміністратор системи здійснює перевірку роботи на унікальність та на наявність академічного плагіату. Адміністратор формує зведену таблицю, у якій вказує П.І.Б. здобувачів вищої освіти, які направили на перевірку роботи, назву факультету, назву кафедри, відсоток оригінальності тексту курсової роботи. Відповідні узагальнені таблиці надсилаються на факультети та кафедри протягом 5 робочих днів після надання здобувачами вищої освіти робіт на перевірку.

1.9. За умови низької оригінальності тексту курсової роботи здобувач вищої освіти не допускається до захисту курсової роботи, має доопрацювати роботу та пройти повторну перевірку на плагіат. На доопрацювання курсової роботи здобувачу вищої освіти призначається термін у два тижні. Через два тижні здобувач вищої освіти подає роботу на перевірку керівнику на кафедрі із зазначеними результатами власної повторної перевірки на академічний плагіат (програми «eTXT Антиплагіат», «Content Watch», «Advego Plagiatus»).

Критерії допуску курсової роботи здобувача вищої освіти до захисту

Відсоток плагіату	Рекомендації
25 %	Висока оригінальність тексту роботи, робота допускається до захисту
25-40 %	Достатня оригінальність тексту роботи, робота може бути допущена до захисту (за результатами розгляду на засіданні кафедри)
41-60 %	Середня оригінальність тексту роботи, робота може бути допущена, але комісії із захисту необхідно звернути увагу на низький рівень оригінальності тексту
60 % і більше	Низька оригінальність тексту роботи, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки

Додаток 1

Завідувачу кафедри
цивільно-правових дисциплін
Володимиру КИЯНУ
здобувача вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

(інститут, курс, група, форма навчання)

З А Я В А

Прошу дозволити виконати курсову роботу з дисципліни _____

(вказати назву дисципліни)

за темою _____

(вказати бажану тему курсової роботи)

(дата)

(підпис здобувача вищої освіти)

Приклад оформлення титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Цивільний процес»**

**на тему: «СУДОВІ ВИТРАТИ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ»
у 2023/2024 навчальному році**

Виконав: здобувач вищої освіти
групи _____
ПІБ _____
Керівник: _____

Результат рецензування: _____

(допущена до захисту, не допущена до захисту)

Виставлена оцінка:
– **за виконання курсової роботи:**
Кількість балів: _____
Оцінка: ECTS _____
– **за захист курсової роботи:**
Кількість балів: _____
Оцінка: ECTS _____

Викладач: _____
(підпис, ПІБ)

Дата проведення захисту: _____

Дніпро – 2023

*Приклад оформлення переліку умовних позначень,
символів, одиниць, скорочень і термінів*

**ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ**

- ВРУ – Верховна Рада України
- ВСУ – Верховний Суд України
- ЦПК – Цивільний процесуальний кодекс України
- ЗУ – закон(и) України
- СНД – Співдружність Незалежних Держав
- СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік
- ЦКУ – Цивільний кодекс України

Приклад складання реферату

Курсова робота: 40 с., 38 джерел, 2 додатки.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у сфері організації та застосування відпусток поліцейських.

Предмет дослідження – теоретичні проблеми правової регламентації відпусток поліцейських.

Мета дослідження узагальнити теоретичні знання щодо механізму надання відпусток поліцейським, розкрити проблеми реалізації національного законодавства та визначити шляхи підвищення рівня його ефективності.

Методи дослідження: загальнонауковий; діалектичний, логіко-семантичний, системно-структурний, історичний, порівняльно-правовий.

Новизна дослідження: на основі системного теоретичного аналізу трудового законодавства, законодавства, яке регламентує проходження служби в поліції України, визначено проблемні питання відпусток поліцейських їх правовий статус та сформульовані пропозиції щодо вдосконалення відповідного законодавства.

Ключові слова: ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО, КОНТРАКТ, СЛУЖБОВО-ТРУДОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ, ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ, ОСНОВНА ВІДПУСТКА, ЩОРІЧНА ЧЕРГОВА ВІДПУСТКА, СОЦІАЛЬНА ВІДПУСТКА.

Приклад оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИНЦИПУ ДИСПОЗИТИВНОСТІ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА.....	6
1.1. Значення та сутність принципу диспозитивності.....	6
1.2. Зміст принципу диспозитивності та його реалізація.....	10
РОЗДІЛ 2. ПРИНЦИП ДИСПОЗИТИВНОСТІ В ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	14
2.1. Особливі прояви принципу диспозитивності у спрощеному позовному провадженні.....	14
2.2. Принцип диспозитивності та його риси в загальному позовному провадженні.....	19
РОЗДІЛ 3. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРИНЦИПУ ДИСПОЗИТИВНОСТІ З ІНШИМИ ПРИНЦИПАМИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА.....	24
ВИСНОВКИ.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29

*Правила оформлення списку використаних джерел***СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<i>Книги</i>	
Один автор	Іванов І. І. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія: монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.
Два автори	Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посібник (2-ге вид., доп.). Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. Судові та правоохоронні органи України : навч. посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.
Чотири автори	– Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації: навч. посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. – Гребенюк С. М. та ін. Операційне числення: навч. посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.
П'ять і більше авторів	– Запорожець О. І. та ін. Основи охорони праці: підручник (2-ге вид.). К. : ЦУЛ, 2016. 264 с. – Беліков К. І. та ін. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. К. : ЦУЛ, 2016. 528 с.
Колективний автор	Менеджмент у ХХІ сторіччі: методологія і практика: кол. монографія. Полтава : Сімон, 2015. 347 с.
Багатотомне видання	– Енциклопедія історії України: у 10 т. К. : Наукова думка, 2005. Т. 9. 944 с. – Стовба О. В. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: у 4 т. Харків : Апостиль, 2015. Т. 2. 329 с.
За редакцією	Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.
Автор і перекладач	Беккарія Ч. Про злочини та покарання: пер. з італ. М. М. Ісаєв. К. : Ін Юре, 2014. 240 с.
<i>Частина видання</i>	
Розділ книги	Хряпінський П. Кримінально-правові засоби заохочення у публічному праві України. Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані: монографія. Миколаїв : Іліон, 2016. С. 87-109.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>– Шаповал В. Свобода та «природні права» людини як основа людського виміру права. <i>Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи)</i>: матер. I Всеукр. круг. столу (м. Львів, 16-17 вересня 2005 р.). Львів : Край, 2006. С. 286-295.</p> <p>– Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. <i>Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні</i>: матер. XXII Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 травня 2009 р.). Харків, 2009. С. 47-49.</p>
Статті з продовжувачих та періодичних видань	<p>– Данильян О. Г., Петришин О. В. Проблема взаємовпливу правового виховання державотворчого процесу: українські реалії. <i>Вісник Національної академії правових наук України</i>. 2010. № 2. С. 28-39.</p> <p>– Семенюк О. Г. Заходи безпеки в системі охорони державної таємниці. <i>Держава і право. Юридичні науки</i>. 2016. № 72. С. 152-166.</p> <p>– Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. <i>Право України</i>. 2009. № 10. С. 57-60.</p> <p>– Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. <i>Journal of Higher Education</i>. 2015. № 31(9). Pp. 471-480.</p>
Електронні ресурси	
Книги	<p>Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу злочинності та віктимізації в Україні: монографія. Харків; Костянтинівка : Сектор «С» АТО, Юрайт, 2016. 116 с. URL : http://dSPACE.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/12015/1/Obolencev_2016_mon.pdf.</p>
Законодавчі документи	<p>– Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page.</p> <p>– Проєкт Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році: від 15.09.2016 р. № 5132. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Періодичні видання	<p>– Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115-118. URL : http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>– Colletta L. Political satire and postmodern irony in the age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. № 42(5). Pp. 856-874.</p> <p>– Trammell A. Magic: The gathering in material and virtual space: An ethnographic approach toward understanding players who dislike online play. <i>Meaningful Play 2010</i>. URL : http://meaningfulplay.msu.edu/proceedings2010/mp2010_paper_42.pdf.</p>
Сторінки з веб-сайтів	Влада очима історії : фотовиставка. URL : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& .
Інші документи	
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	<p>– Конституція України. Харків: Право, 2016. 82 с.</p> <p>– Національна доктрина розвитку освіти: Указ Президента України від 17.04.2002 р. № 347. <i>Освіта</i>. 2002. № 14. С. 2-4.</p> <p>– Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. <i>Офіційний вісник України</i>. 2013. № 3. Ст. 91.</p> <p>– Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2001. № 25-26. Ст. 131.</p>
Стандарти	<p>– ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Част. 1 (ISO 6107- 1:1996, IDT). Вид. офіц. К. : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>– ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). Вид. офіц. К. : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.</p>
Патенти	Люмінесцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стінка рулоного прес-підборщика / В. Б. Ковальов, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>– Костенко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06. Харків, 2015. 183 с.</p> <p>– Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03. Харків, 2010. 36 с.</p>
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності під час написання курсової
роботи здобувачем вищої освіти Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Я, _____,
здобувач (здобувачка) вищої освіти, усвідомлюю, що академічна доброчесність – це дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти України та фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй діяльності буду дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- дотримуватися правил академічної доброчесності;
- самостійно виконувати навчальні завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної, наукової діяльності;
- брати участь у всіх заходах із забезпечення рівня обізнаності здобувачів вищої освіти з питань академічної доброчесності;
- перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку осіб, що є учасниками освітнього процесу, з якими здійснюється комунікація та/або співпраця під час освітнього процесу;
- повідомляти уповноважених осіб Університету про випадки порушення норм академічної доброчесності.

ЗАСВІДЧУЮ: свою обізнаність з вимогами Університету щодо дотримання академічної доброчесності, видами її порушень, заходами Університету щодо її упередження та рівнем особистої відповідальності.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства повинен буду нести академічну та/або інші види відповідальності і до мене можуть бути відповідні заходи за порушення академічної доброчесності.

(Дата)

(Підпис)

(П.І.Б.)

Додаток 8

Завідувачу кафедри
цивільно-правових дисциплін

здобувача вищої освіти _____ курсу
групи _____
спеціальності _____

(прізвище, ініціали)

ЗАЯВА

здобувача вищої освіти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ про дотримання принципів академічної доброчесності при написанні курсової роботи

З правилами чинного Положення про академічну доброчесність Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ та Методичними рекомендаціями щодо механізму перевірки курсових робіт здобувачів вищої освіти ознайомлений(на).

Розумію, що виявлення плагіату у курсовій роботі є підставою для відмови в допуску роботи до захисту та застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності.

Заявляю, що моя курсова робота, виконана самостійно і в ній не міститься елементів плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних інформаційних та літературних джерел мають відповідні посилання.

Про використання Системи виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості в курсових роботах здобувачі вищої освіти з використанням комп'ютерної системи Unicheck.com сповіщений(на) та надаю свою згоду на перевірку курсової роботи на академічний плагіат.

Курсова робота для перевірки з використанням комп'ютерної системи Unicheck.com надається в електронному варіанті.

Електронна версія моєї курсової роботи збігається (ідентична) з друкованим варіантом.

(Дата)

(Підпис)

Навчальне видання

Киян Володимир Якович
Бондар Олександр Сергійович
Моїсеєнко Денис Миколайович

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
З ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ
ПО КАФЕДРІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

Редактор, оригінал-макет, дизайн – *Є. В. Коваленко-Марченкова,*
А. В. Самотуга

Формат 60x84/16. Друк – цифровий.

Гарнітура – Times New Roman. Ум.-друк. арк. 3,62. Обл.-вид. арк. 3,88.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, т. (056) 370-96-59

Свідоцтво про внесення до державного реєстру КВ № 6054 від 28.02.2018 р.